WILLIAM SHAKESPEARE

KRAL JOHN'UN YAŞAMI VE ÖLÜMÜ

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN: HAMİT ÇALIŞKAN

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ
CXLV
WILLIAM SHAKESPEARE
KRAL JOHN'UN YAŞAMI VE ÖLÜMÜ

Genel Yayın: 2084

Hümanizma ruhunun ilk anlayış ve duyuş merhalesi, insan varlığının en müşahhas şekilde ifadesi olan sanat eserlerinin benimsenmesiyle başlar. Sanat şubeleri içinde edebiyat, bu ifadenin zihin unsurları en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir milletin, diğer milletler edebiyatını kendi dilinde, daha doğrusu kendi idrakinde tekrar etmesi; zekâ ve anlama kudretini o eserler nispetinde artırması, canlandırması ve yeniden yaratmasıdır. İşte tercüme faaliyetini, biz, bu bakımdan ehemmiyetli ve medeniyet dâvamız için müessir bellemekteyiz. Zekâsının her cephesini bu türlü eserlerin her türlüsüne tevcih edebilmiş milletlerde düşüncenin en silinmez vasıtası olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyat, bütün kütlenin ruhuna kadar işliyen ve sinen bir tesire sahiptir. Bu tesirdeki fert ve cemiyet ittisali, zamanda ve mekânda bütün hudutları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi milletin kütüpanesi bu yönden zenginse o millet, medeniyet âleminde daha yüksek bir idrak seviyesinde demektir. Bu itibarla tercüme hareketini sistemli ve dikkatli bir surette idare etmek, Türk irfanının en önemli bir cephesini kuvvetlendirmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemiyen Türk münevverlerine şükranla duyguluyum. Onların himmetleri ile beş sene içinde, hiç değilse, devlet eli ile yüz ciltlik, hususi teşebbüslerin gayreti ve gene devletin yardımı ile, onun dört beş misli fazla olmak üzere zengin bir tercüme kütüpanemiz olacaktır. Bilhassa Türk dilinin, bu emeklerden elde edeceği büyük faydayı düşünüp de şimdiden tercüme faaliyetine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okuru için mümkün olamıyacaktır.

23 Haziran 1941
Maarif Vekili
Hasan Âli Yücel

HASAN ÂLİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

WILLIAM SHAKESPEARE
KRAL JOHN'UN YAŞAMI VE ÖLÜMÜ

ÖZGÜN ADI
THE LIFE AND DEATH OF KING JOHN

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
HAMİT ÇALIŞKAN

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2011
Sertifika No: 11213

EDİTÖR
ALİ ALKAN İNAL

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
MÜGE KARALOM

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASKI, OCAK 2011, İSTANBUL

ISBN 978-605-360-084-8 (CİLTLİ)
ISBN 978-605-360-083-1 (KARTON KAPAKLI)

BASKI
YAYLACIK MATBAACILIK
LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL
(0212) 612 58 60
Sertifika No: 11931

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, NO: 144/4 BEYOĞLU 34430 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskultur.com.tr

HASAN ÂLİ YÜCEL
KLASİKLER
DİZİSİ

CXLV

WILLIAM SHAKESPEARE

KRAL JOHN'UN YAŞAMI VE ÖLÜMÜ

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN:
HAMİT ÇALIŞKAN

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Kişiler

KRAL JOHN	İngiltere kralı
PRENS HENRY	Kralın oğlu
ARTHUR	Bretanya dükü, Kral John'un yeğeni (Kral John'un ağabeyi Geffrey'nin oğlu)
SALISBURY BEYİ	
PEMBROKE BEYİ	
ESSEX BEYİ	
LORD BIGOT	
ROBERT FAULCONBRIDGE	Sir Robert Faulconbridge'in oğlu
PİÇ PHILIP	Robert Faulconbridge'in üvey kardeşi
HUBERT	Bir Angiersli
JAMES GURNEY	Leydi Faulconbridge'in hizmetkârı
PETER	Pomfretli bir kâhin
PHILIP	Fransa kralı
LEWIS	Dauphin, Fransa tahtının veliahdı
LYMOGES	Avusturya dükü
MELUN	Bir Fransız lordu
CHATILLON	Fransız kralının elçisi
KARDİNAL PANDULPH	Papa'nın temsilcisi
KRALİÇE ELINOR	Kral John'un annesi
CONSTANCE	Arthur'un annesi
BLANCHE	İspanya prensesi, Kral John'un yeğeni (Kral John'un ablası Elinor'un kızı)
LEYDİ FAULCONBRIDGE	Sir Robert Faulconbridge'in dul karısı

Lordlar, Şerif, Teşrifatçılar, Subaylar, Askerler, Haberciler ve refakatçiler

Sahne: Kısmen İngiltere'de, kısmen de Fransa'da geçmektedir.

I. Perde

1. Sahne

(İngiltere Sarayı.)

(Kral John, Kraliçe Elinor, Pembroke, Essex, Salisbury, refakatçiler ve onlarla birlikte Fransız elçisi Chatillon girer.)

KRAL JOHN

Pekâlâ, söyle Chatillon, Fransa bizden ne istiyor?

CHATILLON

Fransa kralı selamlarını yolluyor
Ve majesteliği çalan siz majestelerine
Benim şahsımda şunları söylüyor.

ELINOR

"Majesteliği çalan"! Tuhaf bir girizgâh.

KRAL JOHN

Susun sevgili anneciğim, elçiyi dinleyin.

CHATILLON

Fransa kralı Philip,
Merhum ağabeyiniz Geffrey'nin oğlu
Arthur Plantagenet'ın haklı ve doğru davası adına,[1]
Bu güzel adayı ve ona bağlı olan

---

1 Plantagenet: Kraliyet ailesi üyelerinin aile adı.

İrlanda, Poictiers, Anjou, Touraine ve Maine eyaletlerini
talep ediyor.
Bu ülkeler üzerinde kurduğunuz zorba yönetime
Son verip kılıcınızı bırakmanızı ve bu yerleri
Gerçek kral olan yeğeniniz genç Arthur'un ellerine
terk etmenizi istiyor.[2]

KRAL JOHN
Reddedersek ne olacak?

CHATILLON
Zorbalıkla elde edilen bu hakları
Acımasız ve kanlı bir savaşla geri alacak.

KRAL JOHN
Savaşa savaşla, kana kanla,
Cebre cebirle karşılık vereceğiz. Böyle söyle Fransa kralına.

CHATILLON
Öyleyse bana verilen yetki çerçevesinde
Duyun ağzımdan kralımın meydan okuduğunu.

KRAL JOHN
Benimkini de ona götür, uğurlar olsun.
Şimşek bile olsan Fransa kralının gözünde,
Sen daha çakmadan selamını onun huzurunda,
orada olacağım ben;
Duyulacak toplarımın gürlemesi.[3]
Git artık! Öfkemizin borazanı,
Felaketinizin kasvetli habercisi ol.
Saygıyla uğurlansın ülkemizden;
Pembroke, ilgilen bununla. Güle güle Chatillon.
(Chatillon ve Pembroke çıkar.)

ELINOR
İşte gördün oğlum! Dememiş miydim sana,
İhtiraslı Constance, Fransa'yla birlikte bütün dünyanın

---

2 Tarihçi Holinshed'e göre Shakespeare'in burada söylediğinin tersine, Fransa kralı II. Philip, Arthur adına böyle bir talepte bulunmamıştır.

3 Top: Anakronizm; barut Avrupa'da 14. yüzyıldan sonra kullanılmaya başlanmıştır.

Oğlunun yanında yer almasını sağlamadan durmaz diye?
Çok kolay bir şekilde, dostane görüşmelerle
Buna engel olunabilir, sorun halledilebilirdi.
Oysa şimdi iki krallık da
Sorunu acımasız ve kanlı bir savaşla çözümlemek zorunda.

KRAL JOHN

Gücümüz ve haklı oluşumuz koruyor bizi.

ELINOR

Haklı oluşundan çok gücün koruyor.
Öteki türlü hapı yutardık sen de, ben de.
Vicdanım bu kadarını fısıldıyor kulağına
Tanrıdan, senden ve benden başka duyan olmayacak bunu.

(Bir şerif girer.)

ESSEX

Efendimiz, son derece tuhaf bir anlaşmazlık söz konusu.
Taşradan geldi çözümlemeniz için;
Hiç böylesini duymamıştım; adamları huzurunuza getireyim mi?

KRAL JOHN

Gelsinler.
Bu ani seferin masraflarını
Kiliselerimiz ve manastırlarımız karşılayacak.

(Robert Faulconbridge ile piç kardeşi Philip girer.)

Kimsiniz siz?

PİÇ

Sizin sadık kulunuzum, bir beyefendiyim ben;
Northamptonshire'da doğdum
Ve tahminime göre en büyük oğluyum Robert Faulconbridge'in,
Payeler dağıtan Aslan Yürekli Richard'ın eliyle
Savaş alanında şövalye yapılan askerin.

KRAL JOHN

Peki, sen kimsin?

ROBERT

Aynı Faulconbridge'in oğlu ve mirasçısı.

KRAL JOHN

O yaşça senden büyük, yine de mirasçı sen misin?
Anlaşılan aynı anadan doğmadınız.

PİÇ

Aynı anadan doğduğumuz kesin, yüce kralım.
Bu konuda kuşku yok; ve tahmin ediyorum
aynı babadan doğduk;
Ama Tanrıya ve anneme havale ediyorum sizi
kesin gerçek için
Hiçbir çocuğun babasından emin olmadığı gibi
Benim de o konuda kuşkum var.

ELINOR

Kes sesini terbiyesiz adam! Anana kara çalıyor,
Bu güvensizlikle onurunu lekeliyorsun onun.

PİÇ

Ben mi madam? Hayır, böyle yapmak için bir gerekçem yok;
Bu kardeşimin tezi, benim değil.
Ve kanıtlayabilirse bunu, yılda en aşağı
Beş yüz altından mahrum edecek beni.
Tanrı korusun anamın onurunu ve benim mirasımı!

KRAL JOHN

Çok dobra bir adam bu. Senden küçük olmasına rağmen
Neden mirasında hak iddia ediyor?

PİÇ

Bir neden göremiyorum mirası ele geçirmek dışında;
Ama bir keresinde piç olmakla suçladı beni,
Oysa bana nasıl gebe kaldığını söylemek anneme düşer.
Ama benim babam da onunkinden aşağı kalmaz,
Nur içinde yatsın bana can veren kemikler!
Karşılaştırın yüzlerimizi ve verin kararınızı.
Eğer yaşlı Sir Robert can vermişse ikimize de,
Babamızsa ikimizin de ve benziyorsa bu oğlu ona,
Ah yaşlı Sir Robert, babacığım, diz çöküp
Şükrediyorum Tanrıya, benzemediğim için sana!

KRAL JOHN

Ne delişmen biri bu böyle!

ELINOR

Yüzünün ifadesi Aslan Yürekli'yi andırıyor;
Konuşması onunkine benziyor.
Genel olarak baktığınızda bazı benzerlikler
görmüyor musunuz
Bu adamla oğlum arasında?

KRAL JOHN

Dikkatlice inceledim her bir yanını;
Ve ben de Richard'a çok benzediğini fark ettim.
Efendi, anlat bakalım,
Kardeşinin mülkünde hak iddia etmene neden olan nedir?

PİÇ

Çünkü profili babamınkine benziyormuş!
Güya o yüzle alacakmış bütün mülkümü
Yıllık beş yüz pound gelirimi!

ROBERT

Soylu efendimiz, babam hayattayken
Ağabeyiniz çok işte kullanmıştı onu...[4]

PİÇ

Bayım, böyle diyerek alamazsınız mülkümü,
Siz kralın annemi nasıl kullandığını anlatın.

ROBERT

Bir keresinde Almanya'ya yollamış onu haberci olarak
İmparatorla zamanın önemli konularını görüşmesi için.
Kral onun yokluğundan yararlanmış
Ve bu sırada babamın yatağına girmiş;
Ne zaman, nasıl başarılı olmuş söyleyemem,
yüzüm kızarır.
Ama gerçekler tartışılmaz:
Bu matrak beyefendi ana rahmine düştüğünde

---

4 Ağabeyiniz: Kral Aslan Yürekli Richard.

Annemle arasında koca denizler olduğunu[5]
Babamın ağzından dinlemiştim.
Ölüm döşeğinde hazırladığı vasiyetle
Babam bana bıraktı mülkünü
Ve anamın bu oğlunun kendi oğlu olmadığına,
Eğer oğluysa zamanından tam on dört hafta önce
dünyaya geldiğine yemin etti.
Bu yüzden yüce efendimiz, babamın vasiyetinde
belirttiği gibi
Bana verin benim olanı, babamın mülkünü.

KRAL JOHN

Efendi, kardeşin meşrudur.
Babanın karısı nikâhtan sonra doğurmuş onu;
İhanet etmişse eğer, günahı boynuna.
Her evli erkeğin başına gelebilir böyle bir şey.
Söyle bana, bu evladı peydahlamak için
Onca zahmete girmişse ağabeyim,
Nasıl olmuş da onun kendi oğlu olduğunu iddia etmemiş?
Doğrusu dostum, baban saklamış olmalı bütün dünyadan
Kendisine ait ineğin doğurduğu bu buzağıyı.
Öyle yapmış olmalı gerçekten de.
O zaman, eğer o ağabeyimin oğlu ise,
O benim oğlumdur diyememiş ağabeyim;
Ne de baban kendi oğlu değil diye onu reddedebilmiş.
Sonuç şu: Benim anamın oğlu, senin babanın vârisini
peydahlamış;
Öyleyse babanın vârisi almalıdır babanın mülkünü.

ROBERT

Yani babamın vasiyetinin, kendinden olmayan çocuğu
Mirasından mahrum bırakma gücü olmayacak mı?

---

5 **Koca denizler**: Shakespeare'in zamanında, koca karısının bütün hamilelik dönemi sırasında deniz aşırı bir ülkede olmadığı sürece evli bir kadının doğurduğu bir çocuk piç ilan edilemezmiş. Ancak Robert, babası Sir John Faulconbridge'in henüz Philip doğmamışken İngiltere'ye döndüğünü kabul ettiği için Kral John haklı olarak bu noktanın üstünde durmaz.

PİÇ

Sanırım beni dünyaya getirme konusunda
iradesi olmadığı kadar
Mirasından mahrum bırakma gücü de yok.

ELİNOR

Sen bir Faulconbridge olmayı ve kardeşin gibi
Mülkünün sefasını mı sürmek istersin,
Yoksa Aslan Yürekli'nin oğlu olarak
Mülksüz ama kendinin efendisi olmayı mı tercih edersin?[6]

PİÇ

Madam, görünüşüm kardeşime ve Sir Robert'ınkine
benzeseydi, onunki de bana;
Bacaklarım onunkiler gibi çırpı,
Kollarım doldurulmuş yılan derisi gibi olsaydı,
Öyle kavruk olsaydı ki yüzüm,
İnsanlar, "Hey, bakın beş paralık sikkeye dönmüş!"
derler diye
Kulağıma bir gül takmaya bile cesaret edemeseydim,[7]
Ve o görünüşle, vârisi olsaydım bütün bu ülkenin,
Kısmet olmasın şuradan şuraya adım atmak,
Verirdim her santimini bu yüze sahip olmak için.
İstemezdim hiçbir koşulda Sir Nob olmak.[8]

ELİNOR

Sevdim seni. Servetini bırakıp,
Mülkünü ona terk edip gelir misin peşimden?
Ben bir askerim ve Fransa'ya doğru yola çıkmak üzereyim.

PİÇ

Kardeşim, al mülküm senin olsun, ben kucaklıyorum
talihimi.

---

6 **Mülksüz.** Her unvanın belli bir geliri olurdu. 1590'larda bir şövalyenin yıllık geliri 120 pounddu.

7 Shakespeare dönemindeki bazı düşük değerli sikkelerin üzerinde bulunan kraliçenin resminde kulağının arkasında bir gül vardı. Aynı dönemlerde âşıklar kulaklarına gül takarlardı.

8 **Sir Nob:** Argoda soylu, züppe anlamına gelen bir takma ad.

Yüzün sana yılda beş yüz altın kazandırdı
Oysa beş paraya satmaya kalksaydın suratını, pahalı diye
kimse almazdı.
Madam, peşinizden ölüme bile gelirim.

ELINOR

Olmaz, oraya benden önce gitmeni yeğlerim.

PİÇ

Aldığımız terbiye yol vermeyi gerektirir üstlerimize.

KRAL JOHN

Nedir adın?

PİÇ

Philip, efendimiz. Böyle başlıyor adım.
Philip, iyi yürekli yaşlı Sir Robert'ın karısının büyük oğlu.

KRAL JOHN

Bundan böyle adını da kullan simasını aldığın kişinin.
Diz çök Philip ama daha yüce biri olarak kalk ayağa.
Ayağa kalk Sir Richard Plantagenet.

PİÇ

Ana tarafından kardeşim, ver elini;
Benim babam onurlar verdi bana; seninki ise mülk.
Gündüz müydü, gece mi bilinmez
Ama kutlu olsun Sir Robert uzaktayken
Ana rahmine düştüğüm o saat!

ELINOR

İşte budur Plantagenet ruhu!
Ben senin büyükannenim Richard; öyle de bana.

PİÇ

Madam, tesadüfen olmuş bu, erdemli bir şekilde değil;
Ama ne önemi var ki? Sağdan, pencereden
ya da kapının arasından;
Gece dolaşmalıdır etrafta, gündüz ortaya çıkmaya korkan.
Elde edilmiş şey elde edilmiştir, nasıl yakalanırsa yakalansın;
İster uzaktan vur ister yakından, senindir avladığın.
Ben de benim, nasıl peydahlanmış olursam olayım.

KRAL JOHN

Gidebilirsin Faulconbridge, artık muradına erdin;
Topraksız bir şövalye seni topraklı bir efendi yaptı.
Gelin madam, haydi Richard, hemen gitmeliyiz Fransa'ya;
Fransa'ya gidiyoruz, zorunluluktan da öte böyle yapmamız.

PİÇ

Kardeşim hoşça kal, umarım talih senin de güler yüzüne![9]
Ne de olsa erdemli bir şekilde düşmüşsün ananın rahmine.

(*Herkes çıkar, Piç kalır.*)

Konum açısından eskisinden daha üstün
Ama mülk itibariyle çok daha kötü durumdayım.
Neyse, artık bütün yosmaları leydi yapabilirim.
"İyi akşamlar, Sir Richard!" – "Efendi, sağ ol!"
Peter derim adı George olana;
Ne de olsa yeni unvanlar kazananlar
İnsanların adlarını unuturlar.
Ad hatırlamak önem verdiğini gösterir.
Yemek masamda elinde kürdanı dişini karıştıran seyyaha gelince;
O soylu midemi doldurduktan sonra, dişlerimi şöyle dilimle bir temizleyip
Sınava çekerim ülkeler görmüş o kürdanlı adamı:
"Sayın bayım," – Dirseklerimi masaya dayar ve başlarım,
"Anlatmanızı rica edeceğim," – Bu Soru oluyor;
İlk okuma kitabındaki ezber gibi başlar Cevap:
"Aman efendim," der, "emriniz olur;
Hizmetinizdeyim, yeter ki isteyin efendim;"
"Hayır bayım," der Soru, "Asıl ben sizin emrinizdeyim."
Böylece Cevap daha Soru'nun ne istediğini bilmeden,
Sadece karşılıklı iltifatlardan sonra,
Alpler, Apeninler, Pireneler ve Po Nehri hakkında konuşur
Ve sona erer akşam yemeği.

---

9 O dönemde piçlerin şanslı doğduğuna inanılırmış.

Ama bu, nezakete önem veren bir topluluktur
Ve uygundur benim gibi basamaklarını tırmananlara.
Ne de olsa devrin adamı değildir yalakalık yapmayan;
O yüzden, samimi olsam da olmasam da,
Sadece kılık kıyafetimle, dış görünüşümle değil,
İçten gelen bir dürtüyle, çağın gerektirdiği gibi,
Tatlı mı tatlı iltifat zehri akıtacağım insanların kulaklarına.
Kimseyi aldatmaya çalışmayacağım,
Ama öğreneceğim aldatmayı sırf aldatılmamak için;
Çünkü tırmandığım merdivenin basamaklarını
iltifatlar süsleyecek.
Böyle süvari kıyafetinde aceleyle gelen de kim?
Kim bu kadın haberci? Yok mu kocası,
Zahmet edip ondan önce borusunu öttürecek?[10]

(Leydi Faulconbridge ile James Gurney girer.)

Hay Allah! Gelen annemmiş. –Nasılsınız sevgili bayan?
Sizi saraya böyle telaşla getiren ne?

LEYDİ FAULCONBRIDGE

Nerede kardeşin olacak o sefil?
Nerede onurumla oynayan o adam?

PİÇ

Kardeşim Robert mı? Yaşlı Sir Robert'ın oğlu mu?
Dev Colbrand'ı, o koca adamı mı soruyorsunuz?[11]
Yoksa Sir Robert'ın oğlunu mu arıyorsunuz böyle?

LEYDİ FAULCONBRIDGE

Sir Robert'ın oğlunu! Evet, saygısız çocuk,
Sir Robert'ın oğlu ha? Neden Sir Robert'ı küçümsüyorsun?
O Sir Robert'ın oğlu, sen de öylesin.

PİÇ

James Gurney, bizi biraz yalnız bırakır mısın?

---

10 Boynuzlama hikâyelerinde koca karısının başına gelenleri "boru öttürerek" ilan eder.

11 **Dev Colbrand.** Warwickli Guy romansındaki devin adı. Piç, Robert'la alay etmektedir.

GURNEY

Hayhay sevgili Philip.

PİÇ

Sadece Philip ha? James,
Bir rivayet dolaşıyor ortalıkta; birazdan anlatırım sana.
(*Gurney çıkar.*)
Ben yaşlı Sir Robert'ın oğlu değildim.
Sir Robert bendeki katkısını Kutsal Cuma'da yeseydi,
Orucu bile bozulmazdı.
Sir Robert çiftleşebilirdi, evlenebilirdi de,
ama itiraf etmeliyim
Beni dünyaya getirebilir miydi? Sir Robert bunu yapamazdı.
Onun işçiliğini biliyoruz. Bu yüzden sevgili anneciğim,
Kime borçluyum bu kolları, bacakları?
Sir Robert asla yardım etmedi bu bacağın yaratılmasına.

LEYDİ FAULCONBRIDGE

Yoksa onurumu savunman gerekirken kardeşinle
işbirliği mi yaptın?
Ne anlama geliyor bu aşağılama, edepsiz herif?

PİÇ

Şövalye sevgili anneciğim, şövalye,
Basilico gibi şövalye yapıldım! Omzuma dokunuldu.[12]
Ama anne, ben Sir Robert'ın oğlu değilim;
Sir Robert'ı ve mülkümü reddettim.
Meşruluğum, adım, her şey gitti.
Bu yüzden sevgili anneciğim, anlat bana babamı;
Yakışıklı biriydi umarım. Kimdi babam anneciğim?

LEYDİ FAULCONBRIDGE

Faulconbridge adını ret mi ettin?

PİÇ

Şeytanı reddettiğim kadar kesin bir şekilde.

---

12 *Soliman and Perseda* adlı bir tiyatro eserine atıf. Bu oyunda hizmetkârı, palavracı şövalye Basilico'ya düzenbaz der.

LEYDİ FAULCONBRIDGE
Baban Kral Aslan Yürekli Richard'dı.
Kocamın yatağında kendisine yer açmam için
Israrlı ve ateşli kurlarla baştan çıkardı beni.
Tanrı aşkına suçlama beni ihanetimden dolayı
Çünkü yetmedi gücüm ısrarlara karşı koymaya.

PİÇ
Madam, inan olsun ki,
Bir daha peydahlanacak olsam istemem daha iyi bir baba.
İşlenen bazı günahlar dünyada affedilebilir; sizinki de öyle.
Akılsızlık sayılmaz sizin hatanız.
Yüreğinizi ona teslim etmeniz,
Onun buyurgan aşkına boyun eğmeniz gerekiyordu.
Korkusuz bir aslan bile karşı koyamazdı
Richard'ın gazabına ve eşsiz gücüne;
Ne de kurtarabilirdi asil yüreğini onun elinden.
Aslanların yüreklerini bile zorla söküp alan biri
Kolayca fethedebilir bir kadınınkini.
Sevgili anneciğim, bütün kalbimle teşekkür ediyorum
sana babam için!
Her kim söylerse bana can verirken doğru yapmadığını
Cehenneme gönderirim onun ruhunu.
Gel seni akrabalarımla tanıştırayım.
Richard bana can verirken hayır deseydin ona
Günah işlemiş olurdun diyeceklerdir sana
Her kim günahtır diyorsa, yalan söylüyor;
Ben diyorum ki, günah değildi!
(Çıkarlar.)

II. Perde

1. Sahne

(Fransa. Angiers önü.)

(Bir taraftan Avusturya arşidükü ve askerler girer; öteki taraftan Fransa kralı Philip, askerler, Lewis, Constance, Arthur ve refakatçiler girer.)

KRAL PHILIP

Yiğit Avusturya, Angiers'in önünde seni gördüğüme sevindim.
Arthur, senin soyunun yüce atasını,
Aslanın yüreğini söken,
Filistin'de kutsal savaşlarda çarpışan Richard'ı
Vakitsizce mezarına gönderen bu yiğit düktür.
Ve affettirmek için kendini onun soyuna,
Ricamız üzerine buraya geldi;
Evlat, sancaklarını senin adına
Ve doğaya aykırı işler yapan amcan İngiliz John'un
Krallığı gaspına karşı çıkmak amacıyla dalgalandıracak.
Kucakla onu, sev onu, hoş geldin de ona.

ARTHUR

Tanrı affedecektir sizi Aslan Yürekli Richard'ı
öldürdüğünüz için
Can verirseniz onun soyuna,
Alırsanız haklarını savaşçı kanatlarınızın altına.

Hoş geldiniz diyorum size güçsüz bir elle
Ama tertemiz sevgiyle dolu bir yürekle.
Hoş geldiniz soylu dük, Angiers önlerine.

KRAL PHILIP

Ah soylu çocuk, kim savunmaz ki senin hakkını?

AVUSTURYA

Sevgimin senedinin mührü olsun diye
Bu iman dolu öpücüğü yanağına konduruyorum.
Angiers'le birlikte, Fransa'daki toprakların
Ve etekleri okyanusun gürleyen dalgalarını geri püskürten,
Üzerinde yaşayanlara diğer ülkelere karşı koruma sağlayan
O solgun, o beyaz suratlı kıyılar,
Okyanusla kuşatılmış o İngiltere,
Surları sudan olan o kale, her zaman dış güçlerin
Saldırısından uzak ve güvencede olan batının en uzak köşesi
Seni kralı olarak selamlayana kadar
Ülkeme kesinlikle dönmeyeceğim.
Evet güzel çocuk, o güne kadar,
Dönmeyeceğim ülkeme, bırakmayacağım elimden silahı.

CONSTANCE

Ah, güçlü eliniz onun güç kazanmasını ve sevginizin karşılığını
Çok daha iyi ödeyebilmesini sağlayana kadar
Kabul buyurun şükranlarını annesinin, bir dulun şükranlarını!

AVUSTURYA

Böyle adil ve hayırlı bir savaş uğruna kılıcını kaldıranlar
Tanrısal huzur bulurlar.

KRAL PHILIP

Pekâlâ, işe koyulalım; çevirelim toplarımızı bu direnen kentin surlarına.
Çağırın en deneyimli askerlerimizi,
Belirlesinler saldırmaya en elverişli yerleri.
Gerekirse soylu kemiklerimizi bırakırız bu surların önünde,

Pazar yerine Fransız kanında yüzerek gideriz,
Ama mutlaka bu çocuğa teslim edeceğiz bu kenti.

CONSTANCE

Kılıçlarınızı gereksiz yere kanla lekelemeyin diye
Elçinizin getireceği haberi bekleyelim.
Burada savaşarak almaya çalıştığımız hakkımızı
Lord Chatillon İngiltere'den barışla getirebilir;
O zaman üzülürüz böylesine ateşli bir aceleyle
Gereksiz bir biçimde dökülen her damla kan için.

(*Chatillon girer.*)

KRAL PHILIP

Leydim, bu bir mucize! Tuttu dileğiniz,
Habercimiz Chatillon geldi!
Soylu lordum, İngiltere neler diyor anlatın kısaca;
Sükûnetle bekliyoruz sizi; Chatillon, konuşun.

CHATILLON

Öyleyse kaldırın bu kuşatmayı,
Askerlerinizi daha zorlu bir göreve hazırlayın.
Haklı isteklerinize öfkelenen İngiltere silah kuşandı
Ve dönmek için dinmesini beklediğim
Ters rüzgârlar sayesinde zaman kazanıp
Askerlerini getirdi buraya benimle aynı zamanda.
Cebri yürüyüşe geçti bu kente doğru;
Ordusu güçlü, askerleri kendilerinden emin.
Ana kraliçe de geliyor onunla birlikte;
Tam bir Ate, kışkırtıyor oğlunu savaşıp kan dökmeye.[1]
Yanında da torunu, İspanyol prensesi Leydi Blanche var;
Onlara eşlik ediyor müteveffa kralın piç oğlu
Ve ülkenin bütün memnuniyetsiz insanları.
Acımasız, gözü pek, ateşli gönüllüler,
Hepsi de tüketmiş servetini memleketinde
Kadınlar ve ateşli mizaçları uğruna;

---

1 Ate. Zeus ile kavga tanrıçası Eris'in kızıdır ve gözü kara çılgınlığı temsil eder.

Gururla taşıyorlar miraslarını sırtlarında
Yeni servetler kazanmak amacıyla burada.
Kısacası, İngiliz donanmasının getirdiği
Bu insanlardan oluşan bu kadar korkusuz bir topluluk
Bugüne kadar yol almadı kabaran denizlerde
Savaşa ve tahribata yol açmak için Hıristiyan âleminde.
(*Davullar çalar.*)
Sefil davulları engelliyor daha ayrıntılı bilgi vermemi;
Çok yakındalar, ya görüşmek istiyorlar ya da savaş.
Hazırlıklı olun bu yüzden.

KRAL PHILIP
Hiç de ummuyordum bu çıkartmayı!

AVUSTURYA
Bu seferi hiç beklemiyor olsak da, hazır olmalıyız savunmaya;
Cesaret artar acil durumlarda.
Öyleyse sefalar getirdiler, hazırız hepimiz.
(*Kral John, Elinor, Blanche, Piç, lordlar*
ve askerler girer.)

KRAL JOHN
Barış içinde yaşa Fransa,
Barış içinde izin verecek olursan
Bize miras kalan kente girmemize;
Yoksa kanın dökülür Fransa, barış kaçarken gökyüzüne.
Tanrının gazabının temsilcisi olan bizler de
Tanrısal barışı cennete kaçıranların kibrini cezalandırırız.

KRAL PHILIP
Barış içinde yaşa İngiltere, dönerse eğer kuvvetlerin
Fransa'dan İngiltere'ye, yaşamak için barış içinde.
Severiz biz İngiltere'yi; ter döküyoruz zaten
İngiltere uğruna sırtımızdaki zırhlarla.
Bizim bu uğraşımız senin çaban olmalı aslında;
Ama sen o kadar uzaksın ki İngiltere sevgisinden,
Kuyusunu kazmaya çalıştın onun yasal kralının;
Engelledin mirasın kuşaktan kuşağa geçmesini,

Tehditler savurdun genç kralına
Ve tecavüz ettin erdemli tacına.
Bak ağabeyin Geffrey'nin suretine,
Bu gözlerin, bu kaşların kalıbıdır onunkiler.
İçinde barındırıyor bu küçük kopya
Geffrey'nin ölümüyle yok olan büyük adını.
Zaman dönüştürecek bu kısa özeti de
Onunki kadar kalın bir kitaba.
Geffrey ağabeyindi senin; bu da onun oğludur.
İngiltere Geffrey'nindi, bu da Geffrey'nin oğlu;
Şimdi soruyorum Tanrı adına:
Nasıl olur da kral diyebilirler sana,
Akarken gerçek kralın kanı ele geçirdiğin
tacın sahibinde?

KRAL JOHN

Fransa, kimden aldın bana bu suçlamaları
yöneltme hakkını?

KRAL PHILIP

Hayvanlar kralında bile iyi duygular uyandırarak
Hakka tecavüze karşı çıkmayı öğreten göksel yargıçtan.
İşte o yargıç vasisi yaptı beni bu çocuğun;
Onun emriyle eleştiriyorum
Ve onun yardımıyla düzelteceğim yaptığın haksızlıkları.

KRAL JOHN

Heyhat, gasp ediyorsun otoriteyi.

KRAL PHILIP

Mazur görülür gasp, gasp edenle savaşta.

ELINOR

Fransa, kime gaspçı diyorsun sen?

CONSTANCE

Cevap veriyorum: Senin gaspçı oğluna.

ELINOR

Hadi oradan küstah! Sen kraliçe olasın
Ve dünyaya hükmedesin diye piç oğlun kral olacak, ha!

CONSTANCE

Ben sadıktım senin oğluna
Senin sadık olduğun kadar kocana;[2]
Bu çocuğun yüz hatları
Seninle John'un tavırlarınızın benzeştiğinden
Daha çok benziyor babası Geffrey'ye;
Siz ki benziyorsunuz birbirinize yağmurun suya,
Şeytanın anasına benzediği kadar.
Benim oğlum piç ha! Yemin ederim ki,
Daha erdemli bir yatakta doğmamıştır oğlumun babası;
Zaten anası sensen mümkün değildir öyle olması.

ELINOR

Oğlum, ne iyi bir anan var, çamur atıyor babana.

CONSTANCE

Oğlum, ne iyi bir büyükannen var, çamur atıyor sana.

AVUSTURYA

Susun!

PİÇ

Tellalı dinleyin!

AVUSTURYA

Bu şeytan da kim?

PİÇ

Bayım, size bir şeytanlık yapacak olan biri
Yalnız yakalayabilirse sırtınızdaki o postla sizi.[3]
Meseldeki tavşan gibisiniz,
Ancak ölmüş aslanın bıyığını çekecek cesarette yüreğiniz.
Bir elime geçirirsem iyi bir pataklayacağım sizi;
Efendi, haberin olsun; aynen öyle yapacağım inan ki.

BLANCHE

Aslanın postunu yüzene
Ne de yakışmış aslan postu!

---

2 Constance, Elinor'un ilk kocası VII. Louis ile birlikte Kutsal Topraklar'da Haçlı Seferine çıktığında, onu kendi öz amcası ile aldattığı söylentisine atıfta bulunmaktadır.

3 Post. Avusturya dükünün sırtında bir aslan postu vardır.

PİÇ

Herkül'ün postu bir eşeğe ne kadar yakışırsa
Bu post da ona o kadar yakışmış.
Eşek, o yükü ya alırım sırtından,
Ya da sırtına öyle bir binerim ki, kemiklerin çatırdar.

AVUSTURYA

Boş konuşmalarla kulaklarımızı sağır eden bu palavracı kim?
Kral... Lewis, hemen karar verin ne yapmamız gerektiğine.

KRAL PHILIP

Kadınlarla soytarılar, kesin konuşmayı.
Kral John, işin özeti şu:
İstiyorum senden Arthur'un hakkı olan
İngiltere, İrlanda, Anjou, Touraine ve Maine'i.
Verecek misin buraları, bırakacak mısın silahı?

KRAL JOHN

Canımı veririm daha iyi. Sana meydan okuyorum Fransa.
Bretanya dükü Arthur, teslim ol bana;
Sana olan sevgimden dolayı daha fazlasını veririm
Ödlek Fransa'nın kazanabileceğinden.
Kabul et kral olduğumu evlat.

ELINOR

Büyükannene gel çocuğum.

CONSTANCE

Öyle yap çocuğum, büyükannene git çocuğum;
Sen bir krallık ver büyükannene,
Büyükannen de versin sana erik, kiraz ve incir.[4]
Ne mükemmel bir büyükannedir o.

ARTHUR

Sevgili anneciğim, susun lütfen!
Keşke mezarda olsaydım şu an;
Değmem ben, benim için çıkarılan bunca patırtıya.

---

4 İncir. "to give the fig", başparmağı birinci ve ikinci parmaklar arasına sokarak yapılan el işareti anlamına gelmektedir. Constance oğluna, eğer babaannenin dediğini yaparsan krallığını ona verir, karşılığında da hiçbir şey alamazsın diyor.

ELINOR

Annesi onu o kadar utandırıyor ki, ağlıyor zavallı çocuk.

CONSTANCE

Asıl sen utanmalısın annesi öyle yapıyor olsa da olmasa da!
Annesinden duyduğu utanç değil,
Büyükannesinin yaptığı haksızlıklar yüzünden
Dökülüyor onun zavallı gözlerinden bu dokunaklı
inci taneleri.
Tanrı onları ödeme olarak kabul edecek;
Evet, hediye olacak bu kristal boncuklar Tanrıya
Ona hakkı olanı verip seni cezalandırması için.

ELINOR

İğrenç iftiracı, iftira atıyorsun Tanrıya ve insanlara!

CONSTANCE

Korkunç zalim, haksızlık ediyorsun Tanrıya ve insanlara!
İftiracı deme bana; gasp ediyorsunuz oğlunla sen
Bu zavallı çocuğun ülkelerini, mülkünü ve haklarını.
Bu senin en büyük oğlunun oğlu;
Sensin onun tek bahtsızlığı.
Senin günahların yüzünden cezalandırılıyor
bu zavallı çocuk;
Senin günahkâr rahminden çıkanların ikinci kuşağı
olduğundan
Kilise yasası onu da suçlu buluyor.[5]

KRAL JOHN

Kaçık kadın, kes artık.

CONSTANCE

Şunu söylemek zorundayım:
Oğlum sadece bu kadının günahının cezasını çekmiyor,
Tanrı aynı zamanda ikinci kuşaktan bu çocuğu
Hem onun yüzünden, hem de onunla cezalandırıyor.
Oğlumun uğradığı haksızlığın nedeni onun günahı;

---

5 Constance, Çıkış XX: 5'e atıfta bulunuyor.

Günahına bir de kışkırtma ekliyor.
Hepsi de cezalandırılıyor bu çocuğun şahsında,
Her şeyin sebebi o, lanet olsun ona!

ELINOR

Seni cahil kavgacı, oğlunu haklarından mahrum bırakan
Bir vasiyet çıkarabilirim ortaya.[6]

CONSTANCE

Tabii ki çıkarırsın, kim kuşku duyar ki bundan?
Bir vasiyet! Sahte bir vasiyet;
Bir kadının vasiyeti;[7]
Kötü yürekli bir büyükannenin vasiyeti.

KRAL PHILIP

Bayan, susun! Susun veya daha makul olun.
Yakışık almaz bu kötü ifadeleri
Burada bulunanların alkışlaması.
Bir borazancı Angierslileri surlara çağırsın;
Onlardan duyalım kimin egemenliğini kabul ettiklerini,
Arthur'un mu, John'un mu?

(Boru çalınır. Surlarda birkaç kentli görünür.)

BİRİNCİ KENTLİ

Kimdir bizi surlara çağıran?

KRAL PHILIP

İngiltere kralı adına Fransa kralı.

KRAL JOHN

İngiltere kralının kendisi.
Angiersliler, sevgili tebaam...

---

6 Vasiyet. Aslan Yürekli Richard'ın ölmeden önce tahtı kardeşi John'a bıraktığını gösteren vasiyet. Shakespeare vasiyeti küçümsüyor ve John'u krallığı gasp eden biri olarak gösteriyor.

7 **Kadının vasiyeti.** 1590 yılında kadınların mülkleriyle ilgili olarak vasiyet düzenlemelerine izin verilmiyordu; çünkü eğer evliyse kocanın etkisinin olacağından korkuluyordu. "Bir kadının vasiyeti" dendiğinde bunun etki altında kalınarak hazırlanmış bir vasiyet olduğu düşünülürdü. Constance (Elinor'un oğlu üzerindeki etkisini vurgulamak için) Richard'ın vasiyetini bir kadının etkisi altında kalarak yazdığını söylüyor.

KRAL PHILIP

Sevgili Angiersliler, Arthur'un tebaası,
Görüşmek için çağırdık sizleri borazanla...

KRAL JOHN

Bizim çıkarımızla ilgili olarak; bu yüzden önce bizi dinleyin.
Şehrinizin önüne dikilen bu Fransız bayrakları[8]
Size zarar vermek için getirildi buraya.
Toplar gazap dolu, hepsi de hazır surlarınıza
nefret yağdırmaya.
Fransızların kanlı bir kuşatma ve vahşi bir saldırı amacıyla
Yaptıkları bütün bu hazırlığa
Uyuşuk gözlerle bakıyor, kapılarınızı kapatıyorsunuz.
Ama eğer biz gelmeseydik,
Sizi bir kuşak gibi saran bu uykulu taşlar
Güllelerin darbesiyle sapasağlam yattıkları yerden
havaya uçurulmuş,
Etrafa dağılan taşların surlarda açtığı delikten,
Kanlı bir güç içine dalmış olacaktı huzurunuzun.
Ama bin bir zahmetle son sürat
Şehrinizin tehdit altındaki yanaklarında
Tek bir çizik bile olmasın diye
Kapılarınıza kadar kuvvetleriyle gelen
Yasal kralınız olan bizi görünce,
Surlarınızın önünde şaşkınlığa kapılan Fransızlar
Müzakere istiyor gördüğünüz gibi.
Şimdi, imansızca yanıltmak için hepinizi;
Surlarınızı ateş toplarıyla sarsmak yerine,
Dumanla karartılmış yatıştırıcı sözlerle sesleniyorlar sizlere.
Bu yüzden güvenin bize sevgili hemşerilerim,
alın kralınızı içeri;
Süratle buraya gelmekten bitkin düşen ruhu
Barınmayı arzuluyor şehrinizin surlarının içinde.

---

8 **Bayrak.** Bir anakronizm; çünkü bayrak 15. yüzyılda kullanılmaya başladı.

KRAL PHILIP

Ben de konuştuktan sonra verin cevabınızı ikimize de.
Sağımda, elinde bulundurduğu hakları korumaya
Tanrı önünde yemin ettiğim genç Plantagenet duruyor.
Bu adamın ağabeyinin oğlu, onun ve keyfini sürdüğü
her şeyin kralı.
Ayaklar altına alınan hakları uğruna
Geldik şehrinizin önündeki bu ovaya.
Düşmanınız değiliz sizin;
Bu haksızlığa uğramış çocuğu korumak amacıyla
Dinimiz uyarınca kalkıştığınız bu misafirperver girişimin
Doğurduğu zorunlu sıkıntılar dışında
Düşmanca bir tavrımız yok size karşı.
İşte bu yüzden severek yerine getirin
Gerçekten bağlı olduğunuz kişiye,
Yani bu genç prense olan yükümlülüğünüzü.
İşte o zaman silahlarımız ağzı bağlanmış bir ayı gibi
Hiçbir rahatsızlık vermeyecekler görüntüleri dışında;
Toplarımız tehdit edecek sadece
Gökyüzündeki yaralanması mümkün olmayan bulutları.
Ve mutlu ve huzurlu bir şekilde geri çekileceğiz
Çentilmemiş kılıçlarla, yamulmamış miğferlerle.
Evlerimize geri götüreceğiz
Şehrinizin önünde dökmeye geldiğimiz ateşli kanlarımızı
Ve bırakacağız sulh içinde çocuklarınızı, karılarınızı ve sizleri
Ama aptallık eder ve reddederseniz önerimizi
İçeride bütün bu İngilizler ve askerleri olsa bile,
Eski suratlı yuvarlak surlarınız
Saklayamaz sizi savaşın habercilerinden.
Şimdi söyleyin, şehriniz bizi hükümdar kabul edecek mi[9]
Bu unvanı talep ettiğimiz kişi adına?
Yoksa bir işaret verelim de öfkemize,
İlerleyelim mi kan dökerek bizim olanı almaya?

---

9 **Hükümdar**. Arthur'un Philip'in vasalı olduğunu kabul ettiğine gönderme yapılıyor.

BİRİNCİ KENTLİ

Kısaca söylemek gerekirse, İngiltere kralının tebaasıyız bizler.
Onun için ve onun adına elimizde tutuyoruz bu şehri.

KRAL JOHN

Öyleyse kabul edin kral olduğumu ve izin verin içeri girmeme.

BİRİNCİ KENTLİ

Olmaz; sadece kral olduğunu kanıtlayana gösteririz sadakatimizi.
O zamana kadar kapattık kapılarımızı tüm dünyaya.

KRAL JOHN

İngiliz tacı kralın kim olduğunu kanıtlamıyor mu?
Kanıtlamıyorsa eğer, işte tanık olarak getirdim size
Otuz bin İngiliz evladını...

PİÇ

Piç ve piç olmayan.

KRAL JOHN

Canlarıyla kanıtlayacaklar kral olduğumuzu.

KRAL PHILIP

Onlarla aynı sayıda ve soylulukta...

PİÇ

Bazısı da piç.

KRAL PHILIP

Yiğit duruyor karşısında iddiasının yanlışlığını kanıtlamak için.

BİRİNCİ KENTLİ

Siz kimin daha haklı olduğunda anlaşana kadar
Biz ikinizin de iddiasını kabul etmeyeceğiz.

KRAL JOHN

Öyleyse Tanrı, krallığımızın kralını belirlemek uğruna
Akşam çiyi yağmadan önce
Ruhları ebedi istirahatgâhlarına gideceklerin günahlarını affetsin!

KRAL PHILIP

Amin, amin! Şövalyeler, atlara! Davranın silahlarınıza!

PİÇ

Ejderi geberten ve o zamandan beri
At sırtında hancının karısının kapısında asılı duran
Aziz George,[10]
Kılıç kullanmayı öğret bize!
(Avusturya düküne.)
Efendi, senin evinde, ininde olsaydım,
Evet efendi, senin dişi aslanla olsaydım,[11]
Bir öküz kafası kondururdum şu senin aslan postuna
Ve bir canavara dönüştürürdüm seni.

AVUSTURYA

Yeter! Kes artık.

PİÇ

Titre bakalım, duydun aslanın kükrediğini![12]

KRAL JOHN

Tepeye çıkalım; yerleştirelim bütün birliklerimizi
En mükemmel şekilde.

PİÇ

Çabuk olalım öyleyse, en iyi yerlerini kapalım savaş alanının.

KRAL PHILIP

Öyle olsun; biz de diğer tepede kuracağız karargâhımızı.
Tanrı ve haklı iddiamız aşkına!
(İngiltere ve Fransa kralları farklı yönlerden çıkar.)
(Çatışmalardan sonra Fransız haberci
borazancılarla şehir kapısının önüne gelir.)

FRANSIZ HABERCİ

Ey Angiersliler, açın ardına kadar kapılarınızı
Ve izin verin Bretanya dükü genç Arthur'un içeri girmesine.
Bugün o, Fransa'nın eliyle,

---

10 John'un kral olduğu yıllarda hanların tabelaları yoktu. Elizabeth döneminde ise han tabelalarında Aziz George tasviri oldukça yaygındı.

11 Burada çifte hakaret var. Boynuzlama esprisinin yanı sıra, Faulconbridge Avusturya dükünün karısına dişi aslan (argoda fahişe) demektedir.

12 Aslan. Aslan Yürekli Richard'ın Piç'te vücut bulduğu vurgulanıyor.

Oğulları kanla ıslanmış toprakta yatan birçok
İngiliz anayı ağlattı;
Yüzükoyun yere serildi birçok dulun da kocası
Ve cansız kucaklıyorlar rengi değişmiş toprağı.
Çok az kayıpla, şehre fatihler olarak girerek,
Genç Arthur'un İngiltere'nin ve sizin kralınız olduğunu
İlan edecek Fransızların sancaklarında dalgalanıyor zafer.

(İngiliz haberci borazancılarla gelir.)

İNGİLİZ HABERCİ

Ey Angiersliler sevinin, çalın çanlarınızı;
Sizin ve İngiltere'nin kralı,
Bu zorlu günün galibi Kral John geliyor.
Savaşa giderken gümüş gibi parıldayan zırhları
Fransız kanıyla kırmızıya boyanmış olarak dönüyor askerler;
İngiliz miğferlerine takılı hiçbir sorguç koparılmadı
Fransız mızrağıyla.
Getiriliyor sancaklarımız onları muharebe meydanına
taşıyanlar tarafından.
Düşmanlarını doğrarken elleri kırmızıya boyanmış
yiğit İngilizler
Geliyorlar neşeli bir avcı grubu gibi.
Açın kapılarınızı ve buyur edin içeri fatihleri.

BİRİNCİ KENTLİ

Haberciler, kulelerimizden izledik başından sonuna kadar
Ordularınızın saldırışını ve geri çekilmesini;
Ama aramızdaki en dikkatli gözler bile
Hemfikir birbirinize denk olduğunuzda;
Kana kanla cevap verildi, kılıca kılıçla,
Güçleriniz eşit, kuvvetleriniz denk, fark yok aranızda;
Biz de fark gözetmeden seviyoruz iki tarafı da.
Bir taraf daha ağır basmalı;
Bu kadar eşitlik varken aranızda,
Şehrimizin kapıları şimdilik iki tarafa da kapalı,
Tutuyoruz iki tarafı da.

(Bir taraftan Kral John, Elinor, Blanche, Piç, lordlar, askerler; diğer taraftan da Kral Philip, Lewis, Avusturya ve askerler girer.)

KRAL JOHN

Fransa, daha kanın var mı boş yere dökecek?
Söyle, haklı iddiamızın ırmağı çağlayarak akmaya
devam etsin mi?
İzin vermezsen bu gümüş rengi suların[13]
Sakin bir şekilde okyanusa ulaşmasına,
Önüne koyduğun engelle kabaracak,
Kendi doğal yatağından taşacak
Ve senin topraklarını bir sel gibi basacak.

KRAL PHILIP

İngiltere bu kanlı savaşta
Biz Fransızlardan bir damla daha az kan kaybetmedin;
Hatta daha fazla kaybettin.
Dünyanın bu bölgesine egemen olan bu el adına
yemin ederim ki,[14]
Haklı dava uğruna çektiğimiz silahlarımızı bırakmadan önce,
Ya diz çöktürürüz size ya da soylu bir ad daha eklenir
Ve onurlandırır bir kral adı savaş kayıpları listesini.

PİÇ

Hah, hah, ha, yücelik!
Amma yükseklerde dolaşıyor böbürlenmeler
Ateşlenince kralların soylu kanı!
Ölüm geçirdi kafasına miğferi;
Pençeleri de askerlerin kılıçları;
Kralların arasındaki bu çözümlenemeyen anlaşmazlık
nedeniyle
Bir şölen donatıyor askerlerin cesediyle.
Neden şaşkın şaşkın bakıyor kralların yüzleri?

---

13 **Gümüş rengi sular.** Zırh kuşanmış bir ordu uzaktan bakınca bir ırmak gibi parıldadığını anlatan bir imge.

14 **Bu el.** Arthur'un eli. Philip, Arthur'un elini tutmaktadır.

Krallar, bağırın "Hücum!" diye;
Güçleri denk hükümdarlar,
Geri dönün kanlı savaş meydanına alev alev tutuşan ruhlarınızla!
Bir tarafın yenilgisi diğerinin galibiyetini belirlesin;
O zamana kadar da vuruşun, kan dökün, öldürün!

KRAL JOHN

Şehir halkı hangi tarafı içeri kabul edecek?

KRAL PHILIP

Yurttaşlar, konuşun İngiltere adına, kimdir kralınız?

BİRİNCİ KENTLİ

İngiltere kralıdır kralımız, öğrenirsek kralın kim olduğunu.

KRAL PHILIP

Bilin ki, hakkını koruduğumuz kişidir kralınız.

KRAL JOHN

Bilin ki, vekili kendisi olan biziz sizin kralınız;
Ve işte karşınızda temsil ediyoruz kendimizi,[15]
Kendi başımıza hükümdarıyız, Angiers'in ve sizlerin.

BİRİNCİ KENTLİ

Bizden daha yüce bir güç reddediyor bunu
Ve bu sorun açıklığa kavuşturulana kadar koyuyoruz eski kuşkularımızı
Sıkı sıkıya kilitlediğimiz kapılarımızın ardına.
Kendi kendimizin kralı olmalıyız korkularımız yüzünden
Ta ki bütün korkularımız
Bir kral tarafından ortadan kaldırılana, yok edilene kadar.

PİÇ

Ey krallar, yemin ederim ki, sizlerle dalga geçiyor bunlar,
Bu Angiersli sefil düzenbazlar.
Çıkmışlar surlara, güven içinde,
İzliyorlar ağızları açık bir tiyatro izler gibi

15 Kral John'un bu özelliğine karşın, Arthur kendi kendisini temsil edemiyor; kendi başına bir hükümdar değil.

Kan ter içinde ölümüne çarpışmanızı.
Soylu hükümdarlar, kulak verin bana:
Kudüslü asiler gibi yapın,[16]
Dost olun bir süre, birleştirin güçlerinizi
Ve yöneltin tüm acımasızlığınızı bu şehrin üzerine.
Doğudan ve batıdan ateşlesin Fransızlarla İngilizler
muhasara toplarını,
Ta ki yüreklere korku salan gümbürtüleri
Bu kibirli şehrin taştan göğsünü yerle bir edene kadar.
Ben olsam durmaksızın toplarla döverim bu edepsizleri
Korumasız, perişan ve hava gibi açıkta bırakana kadar.
Sonra da ayırın birleştirdiğiniz kuvvetlerinizi,
Yan yana dalgalandırdığınız sancaklarınızı
Ve yine kapışın birbirinizle ölümüne;
Bir an gelecek, kader elbet ilan edecek bir tarafı
sevgilisi olarak,
İzin verecek o tarafın muharebeyi kazanmasına
Ve konduracak ona muhteşem bir zafer öpücüğü.
Bu çılgınca tavsiyeye ne dersiniz yüce hükümdarlar?
Dahice bir kurnazlık değil mi?

KRAL JOHN

Başımızın üstünde duran gökyüzü aşkına,
çok beğendim bunu.
Fransa, birleştirelim mi güçlerimizi
Şu Angiers'i yerle bir etmek,
Daha sonra da kim kral olacak diye savaşmak için?

PİÇ

Hükümdar kumaşından yaratılmışsan eğer,
Sen de bizim gibi bu rezil şehir tarafından aşağılandığın için,
Çevir toplarının ağzını şu küstah surlara;
Ne zaman ki yerle bir ederiz onları,

---

16 **Kudüslü asiler.** Kudüs iç savaşında hizipler birleşerek Romalılara karşı savaşmışlardır.

O zaman meydan okuruz, hercümerç olup saldırırız birbirimize,
Yollarız öldürdüklerimizi cennete ya da cehenneme.[17]

KRAL PHILIP

Öyle olsun. Söyleyin, nereden saldıracaksınız?

KRAL JOHN

Batı yönünden göndereceğiz tahrip edici top güllelerimizi
Bu şehrin bağrına.

AVUSTURYA

Ben de kuzeyden.

KRAL PHILIP

Bizim toplarımız da güneyden yağdıracak
Gülle yağmurunu bu şehrin üstüne.

PİÇ

(Kendi kendine.)

Ne akıllıca bir taktik!
Kuzeyden ve güneyden Avusturya ile Fransa birbirlerine ateş edecekler.
Onları teşvik edeyim... Haydi, haydi!

BİRİNCİ KENTLİ

Yüce krallar, dinleyin bizi, lütfedip biraz durun,
Göstereyim sizlere nasıl barış ve adil bir anlaşma olabileceğini.
Bu şehri çarpışmadan ya da yaralanmadan ele geçirebilirsiniz;
Kurtarın hayatta kalanları;
Bırakın yataklarında ölsünler
Bu savaş meydanına kendilerini feda etmeye gelenler.
Israrcı olmayın, kulak verin bana yüce krallar!

KRAL JOHN

Konuş, izin veriyoruz; hazırız dinlemeye.

---

17 **Cennete ya da cehenneme.** Oyunda Fransız tarafı cennetin, **İngiliz tarafı da** cehennemin desteğini yanlarına aldıklarını söylemekte.

BİRİNCİ KENTLİ

İspanyol prensesi Leydi Blanche İngiltere kralının yakını;[18]
Dauphin Lewis ile bu güzel bayanın gençliklerine bakın.
Tutkulu bir âşık bir güzel arayacak olsa,
Nerede bulabilir Blanche'tan güzelini?
Dindar bir âşık erdem arayacak olsa,
Nerede bulabilir Blanche'tan safını?
İhtiraslı bir âşık kendi kadar asil birini arayacak olsa,
Kimin kanı Leydi Blanche'ınkinden daha soylu?
Tıpkı onun gibi güzellikte, erdemde ve asalette
Kusursuz her açıdan Genç Dauphin de.
Ama eğer kusursuz değilse, o olmadığındandır;[19]
Aynı şekilde, yoktur onun bir eksiği,[20]
Eğer onun o olması eksiklik değilse.[21]
Dauphin ancak yarısı kutlu bir erkeğin;
Bekliyor Blanche gibi biri tarafından tamamlanmayı.
Güzel Blanche da yarım bir mükemmellik;
Mükemmelliğe ulaşması Dauphin'e bağlı.
Ah, böyle iki gümüş ırmak birleştiğinde[22]
Görkem katarlar onları birleştiren kıyılara;
İki kıyı bir olursa bu iki ırmakla,
Eğer evlendirirseniz onları,
Kontrol her ikinizde de olacak sayın krallar.
Bu evlilik bizim sımsıkı kapalı kapılarımız üstünde
Toplardan daha etkili olur; çünkü bu evlilikle
Barutun zorla yapacağından daha hızlı bir şekilde
Sonuna kadar açarız kentin kapılarını

---

18 İngiltere kralının yakını. Blanche (babası Castile kralı VIII. Alfonso, annesi ise İngiltere kralı II. Henry ile Elinor'un kızları Elinor'dur; dolayısıyla Blanche Kral John'un yeğenidir.).

19 O = Blanche

20 Onun = Blanche

21 Onun = Blanche, O = Dauphin

22 Irmak. Evliliği iki ırmağın birleşmesi olarak betimlemek o dönemde çok modaydı.

Ve içeri alırız sizleri. Ama bu evlilik olmazsa,
Kudurmuş denizden daha sağır,
Aslanlardan daha özgüvenli,
Dağlar ve kayalar kadar sabit,
Hatta ölümcül öfkesiyle ölümden bile daha kararlı olur,
Bu şehri kimselere vermeyiz.

PİÇ

Al sana ölümü bile çileden çıkaracak bir engel!
Ne çenesi düşük biri,
On yaşındaki kızların köpek yavrularından söz ettikleri rahatlıkla
Ölümden, dağlardan, kayalardan, denizlerden dem vuruyor,
Kükreyen aslanlar hakkında konuşuyor.
Hangi topçuda var bu adamın ateşli kanı?
Toplardan, alevlerden, dumandan, patlamalardan söz ediyor,
Diliyle kötek atıyor insana, şamar yedik suratlarımıza;
Sözleri Fransa'nın yumruklarından daha etkili.
Lanet olsun! Hiç bu kadar sarsmamıştı kelimeler beni,
Kardeşimin babasına ilk kez baba dediğimden beri.

ELINOR

Oğlum, kulak ver bu teklife, evlendir bu gençleri,
Yeterince büyük bir çeyiz gönder onlara yeğenimizle;
Çünkü şimdi pek de sağlam olmayan krallık iddianı
Bu evlilik bağıyla öyle güçlendirirsin ki,
Şu genç çocuk görkemli bir meyve verecek çiçeğin
Serpilmesini sağlayacak güneşi bulamaz.
Rıza görüyorum Fransa'nın bakışlarında;
Bak, nasıl da fısıldaşıyorlar.
Israr et ruhları bu fikre yatkınken;
Yoksa bu yakarışlar karşısında
Acıma ve pişmanlıkla erimiş olan kararlılıkları
Soğuyup tekrar katılaşabilir sana karşı.

BİRİNCİ KENTLİ

Neden cevap vermiyor her iki hükümdar da
Tehdit altındaki şehrimizin bu dostane anlaşma teklifine?

KRAL PHILIP

Bu şehirle önce kendisi konuşmak için can atan
İngiltere kralı konuşsun ilkin. Ne diyorsunuz?

KRAL JOHN

Soylu oğlun Dauphin okuyabiliyorsa
Bu güzellik kitabında "Seni seviyorum" ifadesini,
Yeğenimizin çeyizi eşit olacaktır bir kraliçeninkiyle.
Sadece tarafımızdan kuşatılan bu şehir hariç
Anjou, güzel Touraine, Maine, Poictiers
Ve denizin bu kıyısında sahip olduğumuz bütün topraklar
Süsleyecek onun gerdek yatağını
Ve zenginleştirecek onu unvan, onur ve makamdan yana;
Çünkü denktir o dünyadaki bütün prenseslere
Güzellikte, eğitimde ve soylulukta.

KRAL PHILIP

Sen ne dersin oğlum? Yüzüne bak bayanın.

LEWIS

Lordum, bakıyorum ve gözlerinde bir mucize,
Harikulade bir mucize görüyorum,
Kendi yansımamı görüyorum onun gözlerinde.
Ve oğlunuzun gölgesi olduğundan,
Bir güneşe dönüşüp gölge yapıyor oğlunuzu.
Yemin ederim ki, hiç bu kadar sevmemiştim kendimi[23]
Onun gözlerinin güzelleştiren tuvaline çizilmiş resmimi
gördüğüm şu ana kadar.

(Blanche ile fısıldaşır.)

PİÇ

(Kendi kendine.)

Gözlerinin güzelleştiren tuvaline çizilmiş resmiymiş![24]

---

23 Sevmemiştim kendimi. "Saraylı aşkı" geleneğinde âşık sevdiği kadında kendine bakarak kendini, yani kendi iyi özelliklerini sever.

24 Çizilmiş. İngilizce'de "draw" sözcüğü çizmek anlamına geldiği gibi, bir işkence yöntemi olan gerdirerek öldürme anlamına gelir. Piç konuşmasında sözcüğün bu anlamıyla kelime oyunu yapmaktadır.

Çatık kaşlarının arasından sallandırıyor seni!
Kalbinin içine hapsetmiş!
Kendisini aşka ihanet etmiş biri gibi görüyor herhalde.
Asılmış, gerdirilmiş, hapsedilmiş;
Ne fena böylesine alçak birinin böyle bir aşk yaşaması.

BLANCHE

(Lewis'e.)

Benim kararımdır dayımın bu konudaki kararı.
Eğer sizde hoşlandığı herhangi bir şey görmüşse,
O gördüğü ve sevmesine neden olan şey her ne ise,
Ben onu kolaylıkla arzularıma uygun hale getirebilirim
Veya daha açık konuşmak gerekirse,
Kendimi kolaylıkla onu sevmeye zorlayabilirim.
Lordum, sevgiye değer olduğunuzu söyleyerek
Daha fazla iltifat etmeyeceğim size
şu söyleyeceklerimden başka:
Size duyulan kinle hakkınızda kötü şeyler söylense bile
Herhangi bir şey göremiyorum sizde nefret edilecek.

KRAL JOHN

Ne diyor bu gençler? Yeğenim, ne diyorsun?

BLANCHE

Engin bilgeliğinizle lütfedip söyleyeceğiniz her şeyi yapmanın
Benim için bir onur olacağını.

KRAL JOHN

Öyleyse söyleyin Prens Dauphin,
Bu bayanı sevebilir misiniz?

LEWIS

Öyle değil de, âşık olmaktan kendini alabilir misin diye sorun
Çünkü tüm içtenliğimle seviyorum onu.

KRAL JOHN

Öyleyse Volquessen, Touraine, Maine,
Poictiers ve Anjou'yu, bu beş bölgeyi
Yeğenimle birlikte sana veriyorum;
Buna ek olarak da tam otuz bin İngiliz markı.

Fransa kralı Philip, memnun kaldıysan eğer,
Emret oğlunla kızına ellerini birleştirmelerini.

KRAL PHILIP

Bunu beğendim. Genç prens ve prenses, birleştirin ellerinizi.

AVUSTURYA

Dudaklarınızı da, çünkü sağlama bağlamak için
Nişanlandığımda ben de öyle yapmıştım.

KRAL PHILIP

Pekâlâ Angiersliler, açın kapılarınızı,
İçeri alın yarattığınız dostluğu;
Çünkü derhal Azize Mary şapelinde düğün töreni
düzenlenecek.
Leydi Constance burada değil mi? Biliyorum burada değil,
Çünkü olsaydı, engellerdi varlığı bu evliliği.
Nerede o ve oğlu? Söyleyin bana, kim biliyor?

LEWIS

Çadırınızda üzüntüden ağlıyor majesteleri.

KRAL PHILIP

Eminim yaptığımız bu anlaşma hafifletmeyecek üzüntüsünü
Kardeşim İngiltere, nasıl mutlu edebiliriz bu dul bayanı?
Onun iddiasını savunmaya geldik buraya
Ama Tanrı biliyor ki, kendi çıkarımız uğruna saptık
başka yola.

KRAL JOHN

Her şeyi düzelteceğiz;
Arthur'u Bretanya dükü, Richmond beyi
Ve bu zengin ve güzel şehrin hükümdarı yapacağız.
Çağırın buraya Leydi Constance'ı,
Bir haberci hemen törenimize gelmesini söylesin.
Arzularını tam olarak yerine getirmesek bile
Yakınmalarını durdurabilecek şekilde
Onu tatmin edebileceğimize inanıyorum.
Gidelim, acele etmemiz gerek
Bu umulmadık ve hazırlıksız yakalandığımız tören için.

(Piç hariç herkes çıkar.)

PİÇ

Çılgın dünya! Çılgın krallar! Çılgın anlaşma!
John isteyerek vazgeçti bazı topraklarından
Engellemek için Arthur'un hak iddialarını.
Vicdanı kendisine zırh giydiren, dindarlığı
ve yardımseverliği
Kendisini Tanrının askeri olarak savaş meydanına çıkaran
Fransa da,
Fısıldaştı fikir değiştirtenle, o sinsi şeytanla,
O çöpçatanla, o imandan çıkarıcıyla,
O verilen sözleri tutturmayanla,
O krallardan, dilencilerden, yaşlı, genç bütün erkeklerden,
Herkesten bir şeyler alanla;
"Kız" adından başka kaybedecek hiçbir şeyi olmayan
genç kızlardan kızlığını alanla,
O sahtekâr suratlı beyefendi, o yağcı çıkarcılıkla.
Dünyanın yönünü değiştiren çekim gücüdür çıkarcılık;
Kendi başına iyi bir dengesi olan,
Dümdüz ilerlemesi için yaratılan dünyayı,
Kazanç arzusu, bu çekim gücü, bu dünyanın egemeni,
Bu çıkarcılık uzaklaştırır tarafsızlıktan, tüm kararlardan,
Amaçlardan, hedeflerden, niyetlerden.
İşte bu çekim gücü, bu çıkarcılık,
Bu çöpçatan, bu pezevenk, bu her şeyi değiştiren kelime
Birden kaypak Fransa'nın gözünü bürüdü,
Unutturdu ona yardım kararını,
Uzaklaştırıp kararlı ve onurlu bir savaştan,
Getirdi onu alçakça bir barışa.
Peki, ben neden eleştiriyorum çıkarcılığı?
Çünkü henüz bana göz kırpmadı da ondan.
Güzel melekleri avucumu selamlamaya başladığında[25]

---

25 Melek. Shakespeare döneminde kullanılan ve bir yüzünde bir melek tasviri bulunan bir altın sikkeye halk arasında verilen ad. Sikkeye verilen bu ad kelime oyunları yapmaya çok müsait olduğundan şairler tarafından çok kullanılırdı. Faulconbridge kaderin ona vereceği zenginliği reddedecek gücü olmadığını söylüyor.

Elimi kapamaya gücüm olduğundan değil;
Henüz elime bir şey konmadığından
Eleştiriyorum zenginleri, bir dilenci gibi.
Fakir olduğum sürece eleştireceğim,
Günah yoktur diyeceğim zenginlikten başka;
Zengin olduğumda da,
Günah yoktur fakirlikten başka demek olacak erdemim.
Madem çıkar uğruna tutmuyorlar verdikleri sözleri krallar,
Efendim sen ol ey çıkar!
Sana tapınacağını ben de bundan böyle.

(Çıkar.)

III. Perde

1. Sahne

(Fransız kralının çadırı.)

(Constance, Arthur ve Salisbury girer.)

CONSTANCE

Evlenmeye gitti ha! Barış yemini etmeye gitti ha!
Hain kanla hain kan birleşiyor! Dost olmaya gitti ha!
Lewis Blanche'a, Blanche da o topraklara mı sahip olacak?
Doğru değil, yanlış söyledin, yanlış duymuşsun;
Aklını başına topla ve baştan anlat hikâyeni.
Mümkün değil böyle bir şey, ama sen öyle diyorsun.
İnanmıyorum sana, çünkü ağzından çıkanlar
Sıradan bir insanın boş lafları;
İnanmıyorum sana be adam;
Yemini var bir kralın bunun tersine dair.
Cezalandırılacaksın beni böyle korkuttuğun için;
Çünkü hastayım ben, yatkınım hemen korkmaya;
Hep haksızlığa uğradım, bu yüzden korku dolu içim;
Dulum, kocasızım, açığım korkulara,
Bir kadınım, doğal olarak hazırım korkmaya.
Şimdi itiraf etsen bile şaka yaptığını,
Yatıştıramayacağım huzuru kaçan ruhumu,
Korkudan tir tir titrer artık gün boyu.

Ne demek istiyorsun başını öyle sallayarak?
Neden bakıyorsun oğluma öyle acıyarak?
Ne anlama geliyor elini göğsüne öyle koyman?
Neden yatağından taşmaya hazır kabarmış bir ırmak gibi
Hüzünlü gözyaşları var gözünde?
Bu acıklı göstergeler teyidi mi söylediklerinin?
Öyleyse tekrar söyle; daha önce söylediklerini değil,
Tek bir kelime söyle, doğru mu anlattığın şey?

SALISBURY

Siz ne kadar eminseniz yanlışlığından,
Ben de o kadar eminim doğruluğundan.

CONSTANCE

Bu acıya inanmamı öğreteceksen bana,
Beni nasıl öldürebileceğini öğret bu acıya da,
Kapışsın inanma ile hayat
Kapıştıkları anda yere düşüp ölen iki çaresiz insanın öfkesi gibi.
Lewis Blanche'la mı evleniyor?
Ah evladım, öyleyse sen neredesin?
Benim halim ne olur Fransa ile İngiltere dost olursa?
Git buradan be adam, katlanamıyorum seni görmeye.
Çok çirkin bir insan yaptı bu haber seni.

SALISBURY

Soylu leydim, benim yaptığım tek kötülük
Size başkalarının yaptığı kötülüğü iletmek.

CONSTANCE

Kötülük kendisi kadar iğrenç kılar,
Kötülükten söz edeni.

ARTHUR

Anneciğim, yalvarırım size, sakin olun.

CONSTANCE

Eğer benden sakin olmamı isteyen sen,
Suratsız, çirkin, seni doğuran anayı utandıran,
Nahoş kusurlarla, berbat lekelerle kaplı,

Sakat, geri zekâlı, kambur, kapkara, çarpık,
İğrenç benlerle ve göz tırmalayan izlerle dolu olsaydın,
Umursamazdım, o zaman sakin olurdum;
Çünkü o zaman seni sevmezdim.
Ne de sen yüce adına yakışırdın veya bir taca layık olurdun.
Ama sen yakışıklısın sevgili oğlum ve sen doğduğunda
Doğa ve kader işbirliği yaptı seni yüce kılmak için;
Doğanın armağanlarından zambak ve gonca gülün
güzelliği var sende.
Ama kader, ah baştan çıktı o, değişti ve uzaklaştı senden;
Amcan John ile zina yapıyor saat başı
Ve o altın eliyle Fransa'yı seçti
Alt etmek için hükümranlığın saygınlığını
Ve azametini onların pezevengi yaptı.
Fransa pezevengi oldu kaderin ve Kral John'un,
O fahişe kader ile o gaspçı John'un!
Söyle bana be adam, yeminini bozmuş olmadı mı Fransa?
Zehirle onu sözlerinle ya da defol git
Ve yalnız bırak sadece benim çekmem gereken o acıları!

SALISBURY

Beni affedin madam,
Siz olmadan gidemem krallara.

CONSTANCE

Gidebilirsin, gideceksin; seninle gelmiyorum;
Acılarıma başım dik katlanacağım
Çünkü ancak kişi bunu kabul ederse yaşanır üzüntü.
Benim ve büyük kederimin huzuruna gelsin krallar,
O kadar büyük ki kederim, taşıyamaz onu
bu koca dünyadan başkası.
Kederimle ben oturuyoruz burada,
Burası da benim tahtım, söyle krallara gelip onlar
diz çöksünler önümde.

(Kendini yere atar, Salisbury çıkar.)

(Kral John, Kral Philip, Lewis, Blanche, Elinor, Piç, Avusturya dükü, Salisbury ve refakatçiler girer.)

KRAL PHILIP

Doğru güzel kızım ve bu kutlu gün
Fransa'da artık hep bir bayram olarak kutlanacak;
Muhteşem güneş bu güzel günü kutsamak için
Üzerimizde durup simyacılığa başladı,
O güzel gözünün görkemiyle
Kısır toprağı parıldayan altına dönüştürdü;
Bundan sonra her yıl bugün kutsal bir gün olarak kutlanacak.

CONSTANCE

Lanet bir gün, kutsal bir gün değil!
(Ayağa kalkar.)
Ne hak etti ki bugün? Ne yaptı ki,
Takvime adını bayram günleri arasına
altın harflerle yazdıracak?
Asıl çıkarmalı haftanın günlerinden bugünü;
Bu utanç, baskı ve yeminlerin bozulma gününü.
Yok eğer kalacaksa, dua etsin hamile kadınlar
Karınlarındaki bebek bugün düşmesin,
Ya da ucube doğurmasınlar diye.
Denizciler batmaktan korkmasın bugün dışında hiçbir gün;
Bozulmasın bugün yapılmayan hiçbir anlaşma;
Sonu kötü gelsin bugün başlayan her şeyin;
Evet, iman bile dönüşsün içi boş bir yalana!

KRAL PHILIP

Tanrı aşkına leydi, hiçbir gerekçeniz yok
Bugün olan güzel gelişmeleri lanetlemek için;
Söz vermedim mi size kral olarak?

CONSTANCE

Kandırdınız beni krallığı andıran,
Sınandığında değersiz olduğu anlaşılan sahte bir şeyle;
Yemininizi bozdunuz, bozdunuz!
Silah kuşandınız düşmanlarımın kanını dökmek için

Ama şimdi kol kola girmiş, kanınızla güç katıyorsunuz
onun kanına.
Savaşın heyecanı ve harareti
Soğudu dostluk anlaşmanızla ve sahte barışınızla;
Haksızlığa uğramış olduk bu anlaşma gerçekleşince.
Silahlanın ey gökler, silahlanın bu yalancı krallara karşı!
Bir dul yakarıyor sizlere; bana koca olun ey gökler!
İzin vermeyin bu imansız günün saatlerinin
Günü barış içinde sona erdirmesine;
Nifak sokun bu yalancı kralların arasına
günbatımından önce!
Kulak verin bana, ah kulak verin bana!

AVUSTURYA

Leydi Constance, sakin olun!

CONSTANCE

Savaş istiyorum! Savaş! Barış değil! Savaştır benim için barış.
Ey Lymoges! Ey Avusturya, utanca boğuyorsun
o kanlı ganimeti.[1]
Seni köle, seni rezil, seni korkak.
Sen yiğitlikte ufak, alçaklıkta büyüksün!
Güçlüden yanasındır her zaman!
Kadere yaltaklanırsın hep,
Asla savaşmazsın o kaprisli kadın yanında değilse,[2]
Yalancısın da üstelik, yardakçılık yaparsın
senden kudretlilere;
Ne kadar aptalmışsın, ne saldırgan bir aptalmışsın,
Böbürlenip, tepinip yemin ederken benim tuttuğum tarafa!
Seni sürüngen köle, gök gürültüsü gibi gürlemedin mi
yanımda,
Yemin etmedin mi beni savunacağına;

---

1 **Ganimet.** Aslan Yürekli Richard'ın aslan postu.

2 **Kaprisli kadın.** Kaderi kaypak ve kaprisli bir kadın olarak betimlemek çok yaygındı.

Benim yeminli askerim olarak
Güvenmemi istemedin mi yıldızına, kaderine ve gücüne?
Şimdi de birlik mi oldun düşmanlarımla!
Sırtında bir aslan postu var! Utan da çıkar onu
Ve bir buzağı derisi koy o korkak omuzlarına.

AVUSTURYA

Ah, keşke bu sözleri bir erkek söyleseydi bana!

PİÇ

Ve bir buzağı derisi koy o korkak omuzlarına.

AVUSTURYA

Alçak, cesaret edemezsin böyle konuşmaya, ölürsün yoksa.

PİÇ

Ve bir buzağı derisi koy o korkak omuzlarına.

KRAL JOHN

Hoşumuza gitmiyor bu; unutuyorsunuz kendinizi.

(Pandulph girer.)

KRAL PHILIP

Papanın kutsal temsilcisi geldi.

PANDULPH

Selam sizlere Tanrının kutsanmış temsilcileri!
Kral John, sizinle ilgili kutsal görevim.
Güzel Milano'nun kardinali ben Pandulph,
Papa Innocent'ın temsilcisi olarak bulunuyorum burada
Ve onun adına öğrenmek istiyorum sizden;
Neden kiliseyi, kutsal anamızı reddediyorsunuz böyle inatla
Ve vermiyorsunuz Canterbury'nin seçilmiş başpiskoposu
Stephen Langton'a o kutsal makamı?
Bunları öğrenmek istiyorum sizden
Kutsal babamız Papa Innocent adına.

KRAL JOHN

Kutsal bir kralın özgür bir şekilde konuşmasını
Nasıl sorgulayabilir sıradan biri?
Kardinal, papa kadar önemsiz, değersiz
ve saçma bir ad kullanarak

Benden cevap talep edemezsin.
Şu haberi ver ona; İngiltere kralı, topraklarımda
Hiçbir İtalyan papazı kilise vergisi toplayamaz diyor de.
Tanrının temsilcisi olan biz ülkemizin başıyız
Ve onun temsilcisi olarak hüküm sürdüğümüz ülkemizi
Tek başımıza, bir ölümlünün yardımı olmaksızın
yöneteceğiz.
Böyle söyle papaya; hiçbir saygımız yok ona
ve gasp ettiği otoritesine.

KRAL PHILIP

Kardeşim İngiltere, günaha giriyorsunuz böyle konuşarak.

KRAL JOHN

Siz ve Hıristiyan âleminin bütün kralları
Onun para vererek kurtulabileceğiniz lanetinden
korkuyorsunuz;
Çok aptalca işler yaptırıyor bu müdahaleci papaz sizlere;
İğrenç ve değersiz altınla yoz affını satın alıyorsunuz
bir adamın;
Oysa sattığı kendi affı, başka bir şey değil.
Böylesine aptalca yönlendirilen siz ve diğer herkes
Bu sahtekâr büyücüyü paraya boğarken
Ben, sadece ben karşı çıkıyorum papaya
Ve düşmanım sayıyorum onun dostlarını.

PANDULPH

Öyleyse, sahip olduğum yetkiye dayanarak
Seni lanetliyor ve aforoz ediyorum.
Kutsanacaktır bu sapkınla ilişkisini kesen;
Aziz ilan edilecektir herhangi bir gizli yolla
Senin o nefretlik hayatına son veren kişi.

CONSTANCE

Ah, Roma'nın izniyle ben de yetkilendirileyim
lanet yağdırmak için!
Sayın peder, kardinal hazretleri, amin deyin lanetlerime,
Çünkü benim uğradığım haksızlığa uğramamışsa eğer
Hakkı yoktur kimsenin onu lanetlemeye.

PANDULPH

Leydi, benim lanetlemeye yetkim de var, hakkım da.

CONSTANCE

Benim de öyle; kanunlar gideremiyorsa haksızlıkları,
O zaman kanunların haksızlıklara engel olmaması
kural olsun!
Kanunlar veremiyor evladıma krallığını,
Çünkü kanunlar da elinde krallığı eline geçirenin;
Dolayısıyla, mutlak bir haksızlığa neden oluyorsa kanunlar
Nasıl yasaklayabilirler ki lanet okumamı?

PANDULPH

Fransa kralı Philip, bırak o baş sapkının elini,
Yoksa aforoz edilirsin sen de;
Hayır derse Roma'nın üstünlüğüne,
Gönder Fransız ordusunu onun üstüne.

ELINOR

Fransa kralı, sarardın mı? Çekme elini.

CONSTANCE

Şeytan, haberin olsun, pişman olursa Fransa eğer
Ve çekerse elini, bir ruh eksilecektir cehennemden.

AVUSTURYA

Kral Philip, kulak verin kardinale.

PİÇ

Ve bir buzağı derisi koy o korkak omuzlarına.[3]

AVUSTURYA

Sersem herif, bu hakaretlerini sineye çekmek zorundayım,
Çünkü...

PİÇ

Çünkü yüzsüzsün.

KRAL JOHN

Philip, ne diyorsun kardinale?

---

3 **Buzağı.** Aforoz Emirnamesi'nden (Bull of Excommunication) sonra papaya "boğa" (bull), destekçilerine de "buzağı" (calf) denmeye başladı. Bu deyiş 1590'larda hâlâ popülerdi.

CONSTANCE

Ne diyebilir ki kardinalin dediğini yapmaktan başka?

LEWIS

Babacığım unutmayınız ki, aradaki fark,
Roma tarafından aforoz edilmek gibi önemli bir şey ile
İngiltere'nin dostluğunu kaybetmek gibi önemsiz bir şey.
Kolay olanı yapın.

BLANCHE

Yani kabul edin aforoz edilmeyi.

CONSTANCE

Lewis, dikkatli ol!
Şeytan henüz tadına bakılmamış bakire bir gelin kılığına girmiş,
Baştan çıkarmaya çalışıyor seni.

BLANCHE

İnançlı olduğundan değil, acısından böyle konuşuyor Leydi Constance.

CONSTANCE

Kabul ediyorsan acı çektiğimi
Ki, ancak imanın yok olmasıyla can bulur ıstırap,
Şu ilkeyi çıkarabiliriz ondan:
İmanın dirilmesi için yok olması gerekir ıstırabın.
Öyleyse dindirin ıstırabımı da canlansın iman;
Yaşatırsanız ıstırabımı yerle bir olur iman!

KRAL JOHN

Kral etkilendi, cevap vermiyor.

CONSTANCE

Ah, kurtarın kendinizi onun etkisinden ve olumlu bir cevap verin!

AVUSTURYA

Öyle yap Philip, kararsız olma.

PİÇ

Ve bir buzağı derisinden başka şey koyma o korkak omuzlarına.

KRAL PHILIP

Şaşkınım, bilemiyorum ne diyeceğimi.

PANDULPH

Asil lanetlenip aforoz edildiğinde
Ne diyeceğini bilemeyeceksin şaşkınlıktan.

KRAL PHILIP

Muhterem peder, benim yerime koyun kendinizi
Ve söyleyin bana siz nasıl davranırdınız.
Henüz birleşti bu soylu el ile benimki, ruhlarımız birlik oldu,
Eşleştik ve bağlandık bütün dini gücüyle kutsal yeminlerin.
Ağzımızdan çıkan en son sözler
Krallıklarımız ve biz krallar arasında edilmiş
İman, barış, dostluk, gerçek sevgi yeminleriydi.
Bu ateşkesten hemen önce, çok kısa bir zaman önce
Bu barış anlaşmasını yapmak için yıkayıp
tokalaşmadan önce,
Tanrı biliyor ki, ellerimizde katliam lekesi vardı;
İntikam arzusu yaratmıştı öfkeli krallar arasındaki
korkunç anlaşmazlığı.
Şimdi, bu kadar kısa zaman önce bu kandan arınmış,
Büyük bir sevgiyle daha yeni birleşmiş bu eller
Ayrılsın mı birbirinden, bıraksın mı selamlaşmayı?
İhanet mi etsin içilen kutsal antlara? Ve böyle yaparak,
Dalga mı geçelim dinle, güvenilmez çocukları mı olalım
kilisenin,
Ellerimizi geri çekerek, yeminlerimizden vazgeçerek
Ve tam da arifesindeyken güzel bir barışın,
İçtenliğin huzur dolu yüzünde tepinelim mi birbirimize
düşman olarak?
Ah, kutsal efendimiz, muhterem peder, izin vermeyin
böyle olmasına!
Lütfedip daha yumuşak bir çözüm düşünün, buyurun,
dayatın,
Ki, arzunuzu yerine getirip dostluğumuzu sürdürebilelim.

PANDULPH

İngiltere'nin istediğine karşı olanlar dışında,
Bütün biçimler biçimsizlik, bütün düzenler düzensizliktir.
Bu yüzden silah başına! Kilisemizin savunucusu ol;
Ya da bırak anamız kilise yağdırsın lanetini,
Asi bir oğula okunan ana laneti gibi.
Fransa kralı, şu anda tuttuğun elin yanında
Bir yılanın dilini, kafesteki bir aslanın ölümcül pençesini,
Karnı aç bir kaplanın dişini tutmak çok daha güvenlidir.

KRAL PHILIP

Elimi çekebilirim ama yeminimden dönemem.

PANDULPH

O zaman düşman edersin imanı imana;
Kendi içinde karşı karşıya getirirsin
Ettiğin iki yemini, verdiğin iki sözü.
Ettiğin yemin önce Tanrıya, önce o yemini hayata geçir;
Yani kilisemizi savun.
Sadık olman gerekmez daha sonra ettiğin yemine,
Çünkü senin aleyhine o yemin.
Yemin etmişsen yanlış bir şey yapmaya,
Doğru olur yapmazsan onu.
Ve yapmayınca onu, ki yapması günahtır,
En doğru şey yapılmış demektir, o yapılmayınca.
Yanlış hedefe yöneldiğimizde yapılacak en iyi şey
Bir yanlış daha yapmaktır
Ve yanlış olsa bile doğru olur bu, doğruya götürdüğü için.
Yanlış yok eder yanlışı,
Yanan birisinin yanan damarlarındaki ateşi
Ateşin yok ettiği gibi.
Dindir yeminlerin tutulmasını sağlayan,
Oysa sen dine uymayan bir yemin etmişsin,
Sadık kalırsan ettiğin o yemine, kendini koymuş olursun kendine karşı.
Ama kalkmış Tanrıya sadakatinin kanıtı yapıyorsun o yemini!

Yemin edemiyorsun ettiğin yeminin doğru olduğuna
Ama yemin ediyorsun yeminini bozamayacağına!
O zaman ne anlamı kalıyor yemin etmenin?
Yalan yere yemin ettiğine yemin etmiş oluyorsun;
Sadık kalarak da ettiğin bu yemine
Giriyorsun çok daha büyük bir günaha.
Bu nedenle daha sonra ettiğin ve ilkine karşı olan yeminler
Senin kendi kendine isyan etmen demektir;
Dolayısıyla, yapabileceğin en iyi şey olacaktır
Aklını çelen bu boş şeylere karşı
Hiç değişmeyen soylu özelliklerini harekete geçirmek.
Böyle yaparsan eğer, biz de katkıda bulunuruz dualarımızla.
Ama yapmazsan, bil ki yağdırırız lanetimizi üstüne,
Kurtuluşun olmaz ve ölürsün çaresizlik içinde
Lanetimizin ağırlığı altında.

AVUSTURYA

İsyan, düpedüz isyan!

PİÇ

Boşuna mıydı her şey?
Bir buzağı derisi kapatmayacak mı senin şu ağzını?

LEWIS

Baba, sarıl silaha!

BLANCHE

Düğün gününde mi?
Evlendiğin soya karşı mı?
Doğranmış askerler mi olacak düğün yemeğimiz?
Çalınan borazanlar, gümbürdeyen davullar,
Cehennemi çığlıklar mı müziği olacak törenimizin?
Kocacığım, dinle beni! Heyhat, ne kadar da yeni
"Koca" sözü dudaklarımda!
Şu ana kadar telaffuz etmediğim bu sözcük adına
Diz çöktüm yalvarıyorum, silaha sarılma dayıma karşı.

CONSTANCE

Diz çökmekten nasır tutmuş dizlerimin üstünde

Yalvarıyorum sana erdemli Dauphin,
Değiştirme Tanrının belirlediği yargıyı!

BLANCHE

Şimdi göreceğim bana olan aşkını:
Hangi amaç daha baskın olabilir karının adından?

CONSTANCE

Sana destek olan kişiyi ayakta tutan şey,
Onun onuru: Senin onurun, ah Lewis, senin onurun!

LEWIS

Bu kadar önemli konular söz konusuyken
Majestelerinin böylesine sakin durmasına şaşırıyorum.

PANDULPH

Şimdi onu lanetleyeceğim.

KRAL PHILIP

Buna gerek kalmayacak. İngiltere, seni terk ediyorum.

CONSTANCE

Ah, ne de güzel döndü sürgündeki majesteleri!

ELINOR

Ah, ne de iğrenç bir şekilde ihanet etti Fransa!

KRAL JOHN

Fransa, pişman olacaksın çok yakında.

PİÇ

Eğer konu zamansa, er ya da geç görecek gününü Fransa.

BLANCHE

Kan kapladı güneşi; güzel gün hoşça kal!
Hangi tarafla gitmeliyim?
Her ikisine de aidim, her ikisi de tutmuş bir elimden,
Her ikisi de tuttuğundan beni
Öfkeyle savuruyor, parçalıyorlar beni.
Kocacığım, dua edemem galip gelmen için;
Dayı, dua etmem gerek kaybetmen için.
Baba, dileyemem şansının yaver gitmesini;
Büyükanne, dilemeyeceğim dileklerinin gerçekleşmesini.
Hangi taraf kazanırsa kazansın kaybeden ben olacağım,
Mağlup olacağım kesin daha oyun başlamadan.

LEWIS

Leydi, gelin benimle, bahtınız daha açık olacak benimleyken.

BLANCHE

Yaşamım sona erecek bahtımın açık olduğu yerde.

KRAL JOHN

Kuzen, topla birliklerimizi.

(Piç çıkar.)

Fransa, yanıyorum tutuşturan bir öfkeyle;
Bu öyle bir öfke ki, ateşini söndüremez kandan,
Fransa'nın değerli kanından başka hiçbir şey.

KRAL PHILIP

Öfken seni yakıp tüketecek, küle dönüştürecek
Kanlarımız söndürmeden o ateşi.
Kendine dikkat et, tehlikedesin.

KRAL JOHN

Beni tehdit edenden daha fazla tehlikede değilim
Haydi, silah başına!

(Herkes çıkar.)

2. Sahne

(Angiers önleri.)

(Silah sesleri, bağırmalar duyulur.
Piç elinde Avusturya dükünün kafasıyla girer.)

PİÇ

Yemin ederim ki, gün giderek kızışıyor,
Havada bir şeytan dolaşıyor[4]
Ve oyun oynuyor bizimle. Avusturya'nın kafası,
sen şurada dur,
Philip hâlâ nefes alıyor.

(Kral John, Arthur ve Hubert girer.)

---

4 **Havada bir şeytan dolaşıyor.** Şeytanbilimcilere göre havanın, ateşin, suyun ve toprağın şeytanları vardır. Fırtınaların ve gök gürültülerinin sorumlusu havasal şeytanlardır.

KRAL JOHN
Hubert, al şu çocuğu. Philip, çabuk ol.
Annem çadırımızdayken saldırıya uğradı,
Korkarım esir aldılar onu.

PİÇ
Lordum, annenizi kurtardım,
Majesteleri güvende, endişe etmeyiniz;
Ama devam edelim efendimiz çünkü çok az bir çaba
Bu savaşı zaferle bitirmemize yetecek.

3. Sahne

(Angiers önleri.)

(Silah ve çarpışma sesleri, ricat borusu.
Kral John, Arthur, Piç, Hubert yeniden girer.
Yanlarında Elinor ve lordlar vardır.)

KRAL JOHN
(Elinor'a.)
Öyle olsun. Majesteleri siz arkada kalın
İyi bir şekilde korunursunuz böylelikle.
(Arthur'a.)
Kuzen, üzgün durma. Büyükannen sever seni,
Amcan da baban kadar çok sevecek seni.

ARTHUR
Ah, bu annemi üzüntüden öldürecek!

KRAL JOHN
(Piç'e.)
Kuzen, hemen İngiltere'ye git! Acele et,
Ve biz oraya varmadan boşalt keselerini istifçi papazların;
Özgürlüklerini ver tutsak meleklere.[5]
Biraz da açlar tadına baksın barışın etli budunun.
Sonuna kadar kullan otoritemizi.

---

[5] **Tutsak melekler.** Her zamanki kelime oyunu (melek=para).

PİÇ

Uzak tutamaz çan, kitap ve mum beni[6]
Altın ve gümüş gel derken bana.
İzninizle majesteleri. Büyükanne, güvende olmanız için dua edeceğim...
Dindar olmayı hatırlayabilirsem eğer...
Verin öpeyim elinizi.

ELINOR

Güle güle soylu kuzen.

KRAL JOHN

Kuzen, güle güle.

(Piç çıkar.)

ELINOR

Gel buraya küçük akrabam; bir şey söyleyeceğim sana.

(Arthur'u kenara çeker.)

KRAL JOHN

Gel buraya Hubert. Benim sevgili Hubert'im,
Çok şey borçluyum sana! Bu etten duvarın içinde
Senin alacaklı olduğunu kabul eden bir ruh var
Ve faiziyle ödemek istiyor sevgini.
Sevgili dostum, senin gönüllü yeminin
Bu yürekte yaşıyor, minnetle anılıyor.
Elini ver bana. Bir şey söyleyecektim
Ama onun yerine başka bir şey söyleyeceğim.
Tanrı seni inandırsın Hubert, neredeyse utanıyorum
Gözümde ne saygın bir yerin olduğunu söylemekten.

HUBERT

Ben de size çok şey borçluyum majesteleri.

KRAL JOHN

Sevgili dostum, henüz bir nedenin yok böyle konuşmak için.
Ama olacak; ne kadar yavaş ilerlerse ilerlesin zaman,
Sana iyilik yapacağım an gelecek.

---

6 Çan, kitap ve mum. "Kitabı kapat, mumu söndür, çanı çal" sözleriyle sona eren bir aforoz etme biçimi.

Sana bir şey söyleyecektim ama boş ver.
Güneş parlıyor, dünyanın zevklerinin eşlik ettiği güzel gün
Öyle hoş ve öyle gösterişli süslerle bezeli ki,
Bana kulak vermen olanaksız.
Ama eğer gece yarısı çanı demir dili ve tunç ağzıyla
Uykulu uykulu ilerleyen geceye seslenmiş olsaydı;
Şu durduğumuz yer de bir mezarlık olsaydı
Ve dolu olsaydın binlerce haksızlıkla;
Ya da o aksi ruh hali, o melankoli,
Normal zamanda damarlarda akıp duran,
Aptal kahkahayı insanların gözüne yerleştiren,
Yanakları boş boş sırıtmaya zorlayan
Ve amaçlarıma hiç uygun olmayan bir duygu yaratan kanı
Kavurup katılaştırmış, ağırlaştırmış olsaydı;
Ya da görebiliyor olsaydın beni gözlerin olmadan,
Duyabiliyor olsaydın beni kulakların olmadan,
Cevap verebiliyor olsaydın dilin olmadan
Gözler, kulaklar ve kelimelerin zararlı sesi olmadan
Sadece hayal gücünü kullanabiliyor olsaydın,
İşte o zaman, uyanık güne rağmen akıtırdım yüreğine
düşüncelerimi.
Ama yapmayacağım. Yine de seni çok seviyorum
Ve eminim ki, sen de beni çok seviyorsun.

HUBERT

Hem de öyle seviyorum ki, yapmamı istediğiniz şey
Sonunda canımı bile vermemi gerektirse,
Tanrı şahidimdir ki, yerine getiririm onu.

KRAL JOHN

Bilmez miyim yapacağını?
İyi yürekli Hubert, Hubert, Hubert,
Çevir gözlerini şurada duran çocuğa;
Sana söyleyeceğim şey şu, dostum:
Yolumun üzerindeki bir yılan o;
Hangi yöne atarsam atayım ayaklarımı, yatıyor önümde.
Beni anlıyor musun? Gardiyanısın onun.

HUBERT

Öyle olmaya da devam edeceğim;
Rahatsız edemeyecek siz majestelerini.

KRAL JOHN

Ölüm.

HUBERT

Lordum?

KRAL JOHN

Bir mezar.

HUBERT

Yaşamayacak.

KRAL JOHN

Yeter.
Artık neşem geri gelebilir. Hubert, seni seviyorum.
Senin için ne planladığımı söylemeyeceğim.
Unutma... Madam, hoşça kalın.
O birlikleri siz majestelerine yollayacağım.

ELINOR

En iyi dileklerim seninle olsun!

KRAL JOHN

Kuzen, haydi İngiltere'ye gidiyorsun.
Hubert da seninle geliyor, refakat edecek sana
Tam bir sadakatle. Calais'ye gidiyoruz biz de!

(Çıkarlar.)

4. Sahne

(Fransız kralının çadırı.)

(Kral Philip, Lewis, Pandulph ve refakatçiler girer.)

KRAL PHILIP

Böylece, açık denizde patlayan bir fırtına
Yok olmaya yazgılı koca bir filoyu dağıttı,
Gemileri birbirinden ayırdı.

PANDULPH

Cesaretini yitirme, rahat ol! Her şey iyi olacak.

KRAL PHILIP

Ne iyi olabilir biz öyle kötü bir şekilde kaçtıktan sonra?
Mağlup edilmedik mi? Kaybedilmedi mi Angiers?
Arthur esir alınmadı mı? Öldürülmedi mi bir sürü
dostumuz?
Eli kanlı İngiliz kralı Fransa'nın çabalarına rağmen
Engelleri aşarak İngiltere'ye gitmedi mi?

LEWIS

Nereyi fethettiyse tahkim etti;
Ne kadar da hızlıydı uygularken taktiğini,
Ne kadar da düzenliydi böylesine kanlı bir savaşta;
Bir eşi daha yok bunun; kim duymuş veya okumuştur
benzer bir olayı?

KRAL PHILIP

Yaşadığımız utancın bir benzerini bulabilsek
İngiltere'nin böyle övülmesine katlanabilirim.
(Constance girer.)
Bakın kim geliyor! Mezar olmuş bir ruha;
Zavallı bedeni zor tutuyor
İçine hapsedilmiş ebedi ruhunu.
Leydi, rica ederim gelin benimle.

CONSTANCE

Bakın! İşte... İşte görün barışınızın sonuçlarını!

KRAL PHILIP

Sabırlı olun leydim! Sakin olun soylu Constance!

CONSTANCE

Hayır!.. Bütün öğütlere son veren gerçek yardım dışında
Öğütleri, haksızlığı düzeltme çabalarını
artık kabul etmiyorum.
Ölüm! Ölüm, ah sevgili, güzel ölüm!
Ey iğrenç koku! Kusursuz çürümüşlük!
Kalk sonsuz gecenin yatağından;

Tuzu kuru olanların nefret ettiği, korktuğu ölüm,
Öpeyim senin iğrenç kemiklerini,
Koyayım gözlerimi senin göz çukurlarına,
Dolayayım solucanlarını yüzük gibi parmaklarıma,
Tıkayayım bu gırtlağı mide bulandırıcı toprakla,
Olayım senin gibi ürkünç bir iskelet;
Haydi, sırıt bana, ben de gülümsediğini düşünüp
Öpeyim seni karın olarak.
Istırap çekenlerin sevgilisi, ah, gel bana!

KRAL PHILIP

Ah acılı güzel kadın, susun artık!

CONSTANCE

Hayır, hayır susmayacağım ağlayacak nefesim olduğu sürece
Keşke gök gürültüsünün ağzında olsaydı dilim!
O zaman ne büyük bir arzuyla sarsardım dünyayı
Ve kaldırırdım uykusundan
Bir leydinin ince sesini duyamayan
Sıradan bir yalvarmayı küçümseyen o zalim iskeleti.

PANDULPH

Leydi, deli saçması bunlar, üzüntü ifadesi değil.

CONSTANCE

Merhamet gösteriyorsun deli olduğumu söyleyerek!..[7]
Deli değilim, bu yolduğum saçlar benim;
Adım Constance, Geffrey'nin karısıydım,
Genç Arthur oğlumdu, ama artık onu kaybettim!
Deli değilim; keşke olsaydım!
Çünkü o zaman unuturdum kendimi;
Ah, keşke öyle olabilseydim, ne acılar unuturdum!
Kanıtla deli olduğumu,
İşte o zaman seni aziz yaparlar kardinal;

---

7 Constance, Hıristiyanlığa böylesine aykırı bir dilekte bulunduğunda, bunları deli olduğu için söylediğini ve bu yüzden günahkâr sayılamayacağını ima eden Pandulph'un bu yüzden iyi yürekli bir din adamı olduğunu söylüyor.

Çünkü deli değil de, acıya duyarlı olduğumdan,
Mantıklı yanım mantıklı gerekçeler üretiyor
Bu acılardan nasıl kurtulabileceğime dair
Ve bana kendimi öldürmeyi veya asmayı öğütlüyor.
Deli olsaydım oğlumu unuturdum
Veya yapma bebek sanırdım onu.
Deli değilim, çok hem de çok hissediyorum
Felaketlerin getirdiği farklı ıstırapları.

KRAL PHILIP

Toplayın saçlarınızı. Ah, ne büyük sevgi görüyorum
Her bir telinde onun gür saçlarının!
Düşmeye görsün gümüş bir damla
Hemen üşüşüyor on bin dost tel o damlanın düştüğü yere
Ve yapıştırıyorlar kendilerini dostça bir ıstırapla,
Gerçek, ayrılmaz, felakette birbirlerine sarılmış
sadık âşıklar gibi.

CONSTANCE

Gidelim İngiltere'ye, kabul edecek olursanız.

KRAL PHILIP

Toplayın saçlarınızı.

CONSTANCE

Peki, toplayacağım; ama neden toplayacağım
biliyor musunuz?
Saçlarımın bağını açarken şöyle haykırmıştım:
"Ah, keşke bu eller bu saçlara özgürlüklerini verdikleri gibi
Oğlumu da kurtarabilse!"
Ama şimdi özgürlüklerini kıskanıyorum onların
Ve tekrar bağlayacağım onları
Çünkü tutsak alındı zavallı oğlum.
Peder kardinal, dostlarımızı cennette görüp
Tanıyacağız dediğinizi duymuştum bir kez.
Bu doğruysa eğer, oğlumu tekrar göreceğim
Çünkü ilk erkek evlat Kabil'in doğumundan bu yana,
Daha düne kadar nefes alan oğlum gibi mükemmeli
doğmamıştı.

Ama şimdi ıstırap solucanı yiyecek tomurcuğumu
Ve kovalayacak yanaklarından doğal güzelliğini
Ve bir hayaletinki, bir sıtma krizindeki gibi
Donuklaşıp zayıflayacak oğlumun bakışları,
Ve öyle ölecek, öyle dirilecek;
Tanımayacağım onu Tanrının sarayında karşılaştığımızda
Bu yüzden asla, asla göremeyeceğim güzel Arthur'umu
bir daha.

PANDULPH
Istıraba bu kadar kapılmak günahtır.

CONSTANCE
Hiç oğlu olmayan biri konuşuyor benimle.

KRAL PHILIP
Oğlunuz kadar seviyorsunuz ıstırabı.

CONSTANCE
Istırap boşluğunu dolduruyor olmayan çocuğumun;
Onun yatağında yatıyor, benimle arşınlıyor etrafı,
Onun güzel görüntüsüne bürünüyor,
Onun sözlerini tekrar ediyor,
Bana onun bütün güzel yönlerini hatırlatıyor,
Onun biçimiyle dolduruyor boş kıyafetlerini;
İşte o zaman ıstıraptan hoşlanmak için nedenim oluyor.
Hoşça kalın, benimki gibi bir kaybınız olsaydı sizin de,
Beni teselli edişinizden daha iyi teselli edebilirdim sizi;
Saçımın düzgün olması için uğraşmayacağım
Aklımda bu kadar karışıklık varken.
Ah Tanrım! Oğlum, Arthur'um, güzel oğlum!
Hayatım, mutluluğum, besin kaynağım, bütün dünyam!
Dulluğumun tesellisi, ıstırabımın tedavisi!
(Çıkar.)

KRAL PHILIP
Kendine bir kötülük yapacağından korkuyorum,
peşinden gideceğim!
(Çıkar.)

LEWIS

Hiçbir şey yok bu dünyada beni mutlu edecek.
Hayat uyuklayan bir adamın kulağını tırmalayan
Eski masallar kadar sıkıcı;
Utanç kaçırdı hayatın tadını;
Öyle ki, utanç ve acıdan başka bir şey kalmadı hayatta.

PANDULPH

Kötü bir hastalığın tedavisinden hemen önce,
Hasta tam iyileşip sağlığına kavuşurken
Çok zorlu bir kriz gelir; bedeni terk eden kötülükler
Giderlerken gösterirler en kötü yönlerini.
Bugünü kaybedince ne kaybetmiş oldunuz?

LEWIS

Zafer, sevinç ve mutluluk dolu günleri.

PANDULPH

Kazanmış olsaydınız kaybetmiş olacağınız kesindi.
Hayır, hayır; kader iyilik yapmak istediğinde insanlara,
Tehditkâr bir gözle bakar onlara.
Zafer kazandığını varsayan Kral John
Çok şey kaybetti aslında bu savaşta.
Arthur'un onun tutsağı olması sizi üzmüyor mu?

LEWIS

Onu ne kadar sevindiriyorsa, beni de o kadar üzüyor.

PANDULPH

Aklınız da kanınız kadar tecrübesiz.
Şimdi dinleyin kehanetlerimi;
Söyleyeceğim şeyleri anlatırken ağzımdan çıkan nefes
Ayağınızı dosdoğru İngiltere tahtına götüren
Yolun üzerindeki toz zerreciklerini, samanları, engelleri uzaklara savuracaktır.
Bu yüzden dinleyin: John tutsak aldı Arthur'u
Ama o küçük çocuğun damarlarında ılık kan aktıkça
Mümkün değildir yanılgı içindeki John'un bir saat,
Bir dakika, hayır hayır, tek bir rahat nefes alması bile.

Zorba bir el tarafından kapılan kraliyet asası
Nasıl kazanılmışsa, ancak öyle şiddet kullanılarak
elde tutulabilir.
Kaygan bir zemin üzerinde duran insan
Umursamaz hangi alçakça yöntemlerle ayakta durduğunu;
Öyleyse, ayakta kalabilmesi için John'un, düşmesi gerekir
Arthur'un.
İşte böyle. Mümkün değil başka türlü olması.

LEWIS

İyi de ben ne kazanacağım genç Arthur'un düşüşünden?

PANDULPH

Karınız Leydi Blanche adına
Arthur'un bulunduğu taleplerde bulunabilirsiniz.

LEWIS

Ve Arthur gibi kaybederim hayatımı ve her şeyimi.

PANDULPH

Ne kadar genç ve acemisiniz şu yaşlı dünyada!
John size yolu öğretti; zaman sizden yana;
Kendi güvenliği için kan döken
Ancak kanlı ve güvenilmez bir güvenlik bulur karşısında.
Böylesine acımasızca gerçekleştirilen bu olay
Halkının kendisinden soğumasına, coşkusunu yitirmesine
yol açacaktır.
Ve dört elle sarılacaklardır onun devrilmesini sağlayacak
En küçük bir fırsata bile.
Gördüler mi gökyüzünde sıradan bir şey,
Bir doğa olayı, kötü bir hava,
Ters bir rüzgâr, alışılmadık bir hareketlenme,
Göz ardı edeceklerdir bunların doğal nedenlerini
Ve adlandıracaklardır onları meteor, felaket habercisi, işaret,
Akamet, kehanet veya Tanrının sesi olarak
Ve açık açık intikam almak isteyeceklerdir John'dan.

LEWIS

Belki de dokunmaz genç Arthur'a,
O zindandayken kendisini güvende hisseder.

PANDULPH

Efendim, sizin yaklaştığınız duyulduğunda,
Genç Arthur o zamana kadar ölmemişse bile,
Hemen öldürülür bu haberle;
İşte o zaman ona karşı ayaklanacaktır bütün halkı,
Kucaklayacaklardır arzulanan değişikliği,
Ve alacaklardır John'un kanlı ellerinden
Sağlam isyan ve şiddet gerekçesini.
Kargaşanın çıkmak üzere olduğunu görüyorum.
Sizin için bu anlattıklarımdan daha iyi ne olabilir!
Şu anda Piç Faulconbridge İngiltere'de,
Yağmalıyor kiliseyi, son veriyor hayırseverliğe.
Silahlı bir avuç Fransız bile olsaydı orada,
Bir davet olurdu çekmek için yanlarına on bin İngiliz'i,
Ya da küçük bir kartopu olurlardı,
Yuvarlanınca kısa zamanda koca bir dağ olan.
Soylu Dauphin, gidelim birlikte krala;
Ne muhteşem işlenir insanların hoşnutsuzluğu
Ruhları dopdoluyken yapılan haksızlıklarla.
İngiltere'ye gidin; ben öfkesini bileyeceğim kralın.

LEWIS

Garip eylemlere yol açıyor güçlü gerekçeler. Gidelim.
Evet derseniz siz, hayır demeyecektir kral.

(Çıkarlar.)

IV. Perde

1. Sahne

(Kalede bir oda. Bir mangalda kömür yanmaktadır.)

(Hubert ve cellatlar girer.)

HUBERT

Şu milleri iyice kızdırın, sen de saklan
Duvar halısının arkasına; ayağımı yere vurunca
Hemen fırla ve yanımda gördüğün çocuğu
Sıkıca sandalyeye bağla. Uyanık ol; şimdi git ve bekle.

BİRİNCİ CELLAT

Umarım elinizdeki emirde yazıyordur bunlar.

HUBERT

Kaygılanmana gerek yok. Korkma, denileni yap.
(Cellatlar çıkar.)
Delikanlı, buraya gelin, size söyleyeceğim bir şey var.
(Arthur girer.)

ARTHUR

Günaydın Hubert.

HUBERT

Günaydın küçük prens.

ARTHUR

Unvanım çok büyük ama kendim küçük bir prensim.
Üzgün görünüyorsunuz.

HUBERT

Daha neşeli olduğum zamanlar oldu.

ARTHUR

Acıyın bana!
Kimse benim kadar üzgün olamaz;
Ama hatırlıyorum, Fransa'dayken genç beyefendiler
Sırf eğlence olsun diye gece kadar üzgün görünürlerdi;[1]
Oysa yemin ederim ben şu zindandan salıverilsem
Ve bütün gün çobanlık bile yapsam çok mutlu olurdum;
Burada da mutlu olurdum
Ama sanırım amcam bana zarar vermek istiyor.
O benden korkuyor, ben de ondan;
Benim suçum mu Geffrey'nin oğlu olmam?
Hayır, hiç de değil;
Keşke sizin oğlunuz olsaydım da sevseydiniz beni Hubert.

HUBERT

(Kendi kendine.)

Onunla konuşmaya devam edersem
Masum sözleri şu an cansız yatan
Merhamet duygumu diriltecek;
Bu yüzden elimi çabuk tutup işi hemen halledeyim.

ARTHUR

Hasta mısınız Hubert? Bugün solgun görünüyorsunuz.
Keşke biraz hasta olsanız da,
Bütün gece oturup size baksam. Yemin ederim,
Ben sizi sizin beni sevdiğinizden daha çok seviyorum.

HUBERT

(Kendi kendine.)

Sözleri bağrımı deliyor.

(Bir kâğıt gösterir.)

Şunu okuyun genç Arthur.

---

1 Fransa'da moda olan bu yapmacıklı davranış İngiltere'ye de sıçramış. Bazı ziyafetlerde konukların bu derin melankolinin bilgeliği üzerine düşünmesi için hiç konuşmadan ve gülmeden oturan biri olurmuş.

(Kendi kendine.)

Bu da ne, aptal gözyaşı!
Merhametsiz işkence düşüncesini kapı dışarı ediyor!
Acele etmeliyim, yoksa kararlılığım akıp gidecek
gözlerimden
Kadınsı gözyaşlarıyla...
Okuyamıyor musunuz? İyi yazılmamış mı?

ARTHUR

Çok iyi yazılmış Hubert, hem de bu kadar kötü bir amaç için.
Dağlamanız mı gerekiyor iki gözümü de kızgın mille?

HUBERT

Delikanlı, mecburum.

ARTHUR

Peki, yapacak mısınız?

HUBERT

Yapacağım.

ARTHUR

Buna yüreğiniz elverir mi?
Başınız ağrırken alnınıza sarmıştım en iyi mendilimi,
Bir prenses işlemişti onu benim için,
Ve bir daha geri istemedim onu sizden;
Ellerimle tuttum başınızı gece yarısı
Ve zamanın akışını izleyen dakikalar gibi
Durmadan dürttüm ağır zamanı,
"Neye ihtiyacınız var?", "Nereniz ağrıyor?"
Veya "Sizin için ne yapabilirim?" diyerek.
Çoğu insan hiç kıpırdamadan yatardı,
Tek bir tatlı söz söylemezdi;
Oysa bir prens hizmet etti hastayken size.
Sevgimin sahte sevgi olduğunu düşünebilirsiniz
Ve kurnazlık diye adlandırabilirsiniz onu;
öyle deyin istiyorsanız.
Eğer Tanrı istiyorsa bana kötü davranmanızı,
Öyle yapmanız gerekir o zaman. Gözlerimi mi
dağlayacaksınız?

Bu gözler size hiç kötü kötü bakmadı
Asla da bakmayacak.

HUBERT

Bunu yapacağıma yemin ettim.
Kızgın mille dağlamam gerekiyor onları.

ARTHUR

Ancak bu demir çağında yapılabilir bu![2]
Demir bile, kor gibi kızgın olmasına rağmen
Bu gözlere yaklaştığında içer gözyaşımı
Ve söndürür ateşli öfkesini masumiyetimde;
Sonra da yok olur gider pas içinde
İçindeki kızgın ateşle gözlerimi dağladığı için.
Dövülmüş demirden daha mı inatçısınız siz?
Bir melek görünmüş olsaydı bana
Ve Hubert gözlerini oyacak deseydi,
Ona bile inanmazdım... Kimseye inanmam Hubert'tan başka.

HUBERT

Buraya gelin!
(Ayağıyla yere vurur.)
(Cellatlar ellerinde ip, miller vs. ile gelir.)
Size dediğim gibi yapın.

ARTHUR

Ah, acıyın bana Hubert, acıyın!
Bu eli kanlı adamların korkunç bakışlarını görünce
Gözlerim yerinden fırladı bile.

HUBERT

Verin bana mili, şuraya bağlayın onu.

ARTHUR

Ah! Bu kadar şiddete ne gerek var?
Karşı koymam, taş gibi kımıldamadan dururum.
Tanrı aşkına Hubert, bağlamasınlar beni!
Hayır, dinleyin beni Hubert, gönderin bu adamları,

---

2 **Demir çağı.** Bu zalim dünyada. Madenlerin zaman içinde değerini yitirdiğine inanılırmış. Dolayısıyla, "altın çağı" bozularak "demir çağı" olmuş.

Sessizce otururum kuzu gibi. Parmağımı oynatmam,
Gözümü kırpmam, tek söz etmem,
Hatta öfkeyle bile bakmam mile;
Yeter ki bu adamları gönderin, affedeceğim sizi
Bana ne işkence yaparsanız yapın.

HUBERT

Gidin, içeride bekleyin; beni yalnız bırakın onunla.

BİRİNCİ CELLAT

Bu görevden alınmak beni çok memnun etti.

(Cellatlar çıkar.)

ARTHUR

Eyvah, öyleyse gönderdim dostumu!
Bakışı sertti ama kalbi yumuşakmış.
Söyleyin geri gelsin
Ki, merhameti hayat versin sizinkine.

HUBERT

Haydi evlat, hazırlan.

ARTHUR

Hiç kurtuluş yok mu?

HUBERT

Yok, gözlerinizi kaybedeceksiniz.

ARTHUR

Ah! Gözünüze küçücük bir şey kaçmış olsaydı,
Bir kum tanesi, bir toz, bir tatarcık, havada uçan bir tüy,
O değerli duyuya rahatsızlık veren herhangi bir şey!
Görünce küçük şeylerin bile ne kadar rahatsızlık verici olduğunu
Anlardınız zalim niyetinizin ne denli korkunç olduğunu.

HUBERT

Sözünüzü böyle mi tutacaksınız? Tutun dilinizi.

ARTHUR

Hubert, bu bir çift gözü kaybetmemek için,
Bir değil, iki dille yakarsam az.
Dilimi tutmamı istemeyin Hubert, istemeyin!

Ya da Hubert, eğer isterseniz, kesin dilimi,
Ama gözlerim bana kalsın. Ah, bağışlayın gözlerimi,
Size bakmaktan başka hiçbir işe yaramasalar bile!
Yemin ederim ki, elinizdeki mil soğudu, zarar veremez bana.

HUBERT

Onu yeniden kızdırabilirim evlat.

ARTHUR

Yapamazsınız inan olsun ki;
Aslında sıcaklık vermesi için yaratılmış olan ateş,
Hak etmediğim zalimlikler için kullanılacak diye
üzüntüsünden ölmüş.
Siz de bakın, zarar veremez bu yanan kömür.
Üfürüp uzaklaştırmış ruhunu tanrısal nefes,
Ve başına pişmanlık dolu küller serpmiş.

HUBERT

Ama üfleyip canlandırabilirim onu evlat.

ARTHUR

Canlandırırsanız eğer, niyetiniz karşısında
Sadece utançtan kızartırsınız yanaklarını Hubert;
Belki de kıvılcımlar sıçratır gözlerinize
Ve dövüşmeye zorlanan bir köpek gibi
Isırır onu kızıştıran efendisini.
Bana zarar vermek için kullanacağınız şeylerin her biri
Reddediyor görevlerini yerine getirmeyi;
Zalim ateşle milin bile gösterdiği merhamet sadece sizde yok...
Ne tuhaf içlerinde merhamet bulunan yaratıkların
Merhametli davranamamaları!

HUBERT

Görerek yaşa; dokunmayacağım gözlerine
Amcan bütün hazinelerini verse bile;
Oysa yemin etmiştim ve kararlıydım evlat
Bu mille onları dağlamaya.

ARTHUR

Ah, şimdi gerçek Hubert gibi görünmeye başladınız!
Kılık değiştirmiş gibiydiniz şimdiye kadar.

HUBERT

Yeter, artık susun. Hoşça kalın.
Amcanız öldüğünüzü sanmalı.
Yanlış bilgi vereceğim bu zalim casuslara;
Tatlı çocuk, korkusuz ve tasasız uyu artık.
Dünyanın bütün hazinelerini verseler de
Zarar vermeyecek Hubert sana.

ARTHUR

Ah Tanrım! Teşekkür ederim Hubert.

HUBERT

Artık sus, konuşma. Gizlice içeri gir benimle;
Çok büyük bir tehlikeye atıyorum senin için kendimi.

(Çıkarlar.)

2. Sahne

(İngiliz Sarayı.)

(Kral John, Pembroke, Salisbury ve diğer lordlar girer.)

KRAL JOHN

Bir kez daha taç giyerek çıktık tahta,[3]
Ve umarım mutlu gözlerle bakılıyor şahsımıza.

PEMBROKE

İzninizle majesteleri, bu "bir kez daha" fuzuli oldu;
Daha önce de taç giymiştiniz,
Elinizden alınmamıştı yüce unvanınız,
İsyana kalkışmamıştı kullarınız,
Sıkıntıya düşmemişti ülkemiz özlemle beklenen
Değişiklik ve iyi yönetim gibi taze umutlarla.

SALISBURY

Bu yüzden ikinci bir tören yapmak
Ve zaten görkemli olan bir unvanı süslemeye çalışmak,

---

3 **Bir kez daha taç giyerek çıktık tahta.** Bu, John'un dördüncü taç giyme töreniydi.

Saf altını yaldızlamak, zambağı boyamak,
Menekşenin üstüne parfüm serpmek,
Buzu perdahlamak, gökkuşağına bir renk daha katmak
Veya zaten güzel olan gözünü günün[4]
Mum ışığıyla aramak sayılır;
İfrata kaçmaktır, aptalca israftır.

PEMBROKE

Sırf yüce arzunuzu yerine getirmek için yapılan bu tören
Tekrar tekrar anlatılan ve son tekrarda ise,
Uygun olmayan bir zamanda istendiği için
Artık can sıkıcı olan eski bir masala benziyor.

SALISBURY

Bu yüzden tanıdık ve sade eski düzen çok yara aldı;
Böylesine yepyeni bir kıyafet giymek
Rüzgâra göre yönünü değiştiren gemi gibi
Düşüncelerin yönünün değişmesine neden oluyor,
İnsanları irkiltiyor ve korkutuyor,
Sağlıklı fikirleri sağlıksız, gerçeği güvenilmez yapıyor.

PEMBROKE

Zanaatkârlar iyinin de iyisini yapmaya çalıştıklarında
Sanatlarını mahvederler açgözlülükle;
Ve çoğunlukla bir hatanın affedilmesi
Daha da kötü yapar hatayı;
Küçük bir yırtığın üstüne konan bir yamanın
Yırtığı gizlemeyip, yamadan önceki halinden
Daha da belirgin yaptığı gibi.

SALISBURY

Yeniden taç giymenizden önce bu doğrultuda
tavsiyede bulunmuştuk
Ama majesteleri tavsiyelerimize aldırış etmemeyi tercih etti
Ama şu anda hepimiz memnunuz
Ne de olsa arzularımızın tamamı
Siz majestelerinin arzusuyla uyumlu olmalı.

---

4 Güzel olan gözünü günün. Güneş.

KRAL JOHN

Bu ikinci taç giyme töreninin bazı gerekçelerini
Sizlere anlatmıştım ve bunların önemli olduğunu
düşünüyorum;
Korkularımdan çok daha güçlü gerekçeler sunacağım sizlere.
Bu arada iyi gitmeyen, düzeltilmesini istediğiniz şeyleri
söylerseniz
Çok iyi göreceksiniz ne büyük bir istekle
Dinleyip yerine getireceğim taleplerinizi.

PEMBROKE

Öyleyse bu kişilerin sözcüsü olarak,
Hem kendi adıma hem de onlar adına,
Ama en çok da sizin güvenliğiniz adına
Ki, bunun için hepimiz büyük çaba gösteriyoruz,
Hepsinin gönlünden geçeni dile getireyim:
Arthur'un serbest bırakılmasını yürekten talep ediyoruz;
Onun zorla alıkonulması hoşnutsuzların
homurtularının
Şöyle tehlikeli bir tartışmaya dönüşmesine yol açıyor:
Halk diyor ki, eğer egemenliğiniz yasalsa,
Öyleyse neden korkuyor ve haksızlıklar yapıyorsunuz?
Neden genç akrabanızı zindana atıyor,
Hayatını acımasız bir soyutlanmışlıkla geçirmesine
Ve bu genç insanın egzersizlerin güzel avantajlarından
Yoksun kalmasına neden oluyorsunuz?
Düşmanların eline bir koz vermeyin;
Belirtmemizi istediğiniz talebimiz ona özgürlüğünün
verilmesi.
Bir şey istemiyoruz kendimiz için;
Menfaatinize bağlı olan menfaatimiz
Onun özgürlüğünü kazanmasının
Sizin yararınıza olduğu kanısında.

(Hubert girer.)

KRAL JOHN

Öyle olsun; sizin gözetiminize bırakıyorum onu.
Hubert ne haberler getirdin?
(Hubert'ı bir kenara götürür.)

PEMBROKE

Vahşi olayı gerçekleştirecek adam buydu;
Aldığı emri bir arkadaşıma göstermiş.
Gözlerinde dehşetengiz bir cürümün hayali var;
İçine kapanık görünüşü çok huzursuz bir yüreğin
Ruh durumunu yansıtıyor;
Korkarım ki, yapması için emir aldığını düşündüğümüz şeyi yapmış.

SALISBURY

Kralın yüzünün rengi
Savaşmaya hazır iki ordu arasındaki haberciler gibi
Gidip gidip geliyor niyetiyle vicdanı arasında.
Duyguları o kadar yoğun ki, onları dillendirmesi kaçınılmaz.

PEMBROKE

Dillendirince de, korkarım tatlı bir çocuğun
İğrenç bir şekilde öldürüldüğü ortaya çıkacak.

KRAL JOHN

Engel olamayız ölümün güçlü eline;
Soylu lordlarım, hâlâ canlı olmasına rağmen
İsteğinizi yerine getirme arzum.
Belirtmiş olduğunuz talep artık anlamsız:
Bize Arthur'un dün gece öldüğünü söyledi.

SALISBURY

Hastalığının tedavisinin artık mümkün olmadığından korkuyorduk.

PEMBROKE

Daha çocuk kendisini hasta hissetmeden önce
Ölüme çok yakın olduğunu duymuştuk.
Bunun hesabı verilmeli ya burada ya da başka bir yerde.[5]

---

5 **Burada ya da başka yerde.** Bu dünyada ya da öteki dünyada.

KRAL JOHN

Neden bu kadar asık suratla bakıyorsunuz bana?
Benim elimde mi sanıyorsunuz kaderin tırpanı?
Benim emrimde mi ki yaşamın nabzı?

SALISBURY

Cinayet olduğu açık; ne kadar utanç verici
Bir kralın böyle bir şeyi açık açık yapması.
Umarım bütün girişimleriniz böyle sonuçlanır!
Hoşça kalın.

PEMBROKE

Bekle Lord Salisbury, ben de seninle geleceğim
Ve bu zavallı çocuğun payına düşen mirası,
Zorla kralı yapıldığı mezarı arayacağım.
Bir zamanlar bütün bu adaya sahipken
Şimdi bir metrelik bir yerin sahibi.
Ne kötü bir devir bu devir!
Böyle katlanamayız buna;
Bütün üzüntülerimiz sona erecek
Hem de çok geçmeden.

(Lordlar çıkar.)

KRAL JOHN

Öfkeyle yanıp tutuşuyorlar

(Bir haberci girer.)

Pişmanım: Sağlam bir temel inşa edilemiyor kan üstünde,
Hayat sağlama alınamıyor başkalarının ölümüyle.

(Haberciye.)

Bakışların korku dolu;
Nereye gitmiş yanaklarının kanı?
Bir fırtına çıkmadan açılmaz böyle berbat bir hava.
Başlat bakalım fırtınanı. Durumlar nasıl Fransa'da?

HABERCİ

Bütün Fransa İngiltere'ye geliyor. Bir başka ülkeyi istila için
Bu kadar büyük bir ordu silah altına alınmamıştır
hiçbir ülkede.

Örnek olmuş sizin hızınız onlara;
Çünkü onların hazırlık yaptığını söylemeye geldiğimde
Buraya vardıkları haberi de geldi.

KRAL JOHN

Casuslarımız sarhoş muymuş?
Nerede uyuyorlarmış? Ne yapıyormuş bu arada annem?
Fransa'da böyle bir ordu toplanıyor da o nasıl duymuyor?

HABERCİ

Majesteleri, toprak tıkadı onun kulaklarını.
Soylu anneniz nisan ayının birinci günü öldü;
Ayrıca lordum, ondan üç gün önce de Leydi Constance'ın
Üzüntüden çıldırarak öldüğünü duydum;
Ama bu haber kulağıma çalındı şöyle bir,
Pek emin değilim, doğru mu yanlış mı bilmiyorum.

KRAL JOHN

Kesin hızınızı korkunç gelişmeler!
İttifak yapın benimle ben gönüllerini alana kadar
Küskün lordlarımın. Ne! Annem öldü mü!
Öyleyse kim bilir nasıl başıboş kalmıştır
Fransa'daki mülklerim!
Kimin komutası altında ülkemize çıkartma yaptığını
Söylediğin Fransız ordusu?

HABERCİ

Dauphin'in.

KRAL JOHN

Başımı döndürdün bu kötü haberlerle.
(Piç ve Pomfretli Peter girer.)
Dünya ne diyor yaptıklarına?
Kafamı daha fazla kötü haberle doldurmaya çalışma;
çünkü zaten dolu.

PİÇ

Eğer korkuyorsanız duymaktan en kötü haberi,
En kötü şey siz duymadan gelsin başınıza.

KRAL JOHN

Kuzen, kusuruma bakma; aklım başımdan gitmişti
dalgaların altında,
Ama artık çıktım yüzeye, nefes alabiliyorum
ve dinleyebilirim herkesi,
Ne olursa olsun söyleyecekleri.

PİÇ

Din adamları arasında neler yaptığımı
Topladığım paralar anlatacaktır.
Ama buraya gelirken geçtiğim yörelerde
İnsanların tuhaf bir durumda olduğunu gördüm;
Söylentilere kapılmışlardı, boş düşlerle doluydular,
Korku içindeydiler ama neden korktuklarını bilmiyorlardı.
Pomfret sokaklarından alıp yanımda getirdiğim bir kâhin var
Peşinde yüzlerce insanla dolaşıyordu.
Bu insanlara kaba ve kafiyesiz bir manzum dille,
Gelecek Göğe Yükseliş Günü'nde, öğle vakti,
Siz majestelerinin tacınızdan vazgeçeceğinizi anlatıyordu.

KRAL JOHN

Seni sersem hayalci, neden böyle söyledin?

PETER

Öyle olacağını bildiğimden.

KRAL JOHN

Hubert, götür şunu, zindana at.
Ve tacımı vereceğimi söylediği gün geldiğinde, öğle vakti
asılsın.
Onu emin ellere teslim et ve geri gel
Çünkü bana lazımsın.

(Hubert, Peter ile çıkar.)

Ah, sevgili kuzenim.
Haberleri, kimlerin geldiğini duydun mu?

PİÇ

Fransızlar, lordum. Herkes bunu konuşuyor.
Ayrıca Lord Bigot ve Lord Salisbury ile karşılaştım,

Gözleri yeni tutuşmuş ateş gibi kıpkırmızıydı;
Yanlarında başka insanlarla birlikte
Sizin isteğiniz üzerine dün gece öldürüldüğü söylenen Arthur'un
Mezarını aramaya gidiyorlardı.

KRAL JOHN

Soylu kuzenim, onların yanına git.
Kalplerini yeniden kazanmanın yolunu biliyorum;
Getir onları huzuruma.

PİÇ

Gidip onları bulacağım.

KRAL JOHN

Ama çabuk ol, elinden geleni yap!
Ah, düşman kuvvetleri kararlı bir istilanın
Ürkütücü görkemiyle şehirlerimi tehdit ederken
Kendi halkım düşman olmasın bana!
Merkür gibi ol, kanat tak ayaklarına
Ve şimşek gibi dön yanıma.

PİÇ

Zamanın ruhu hızlı olmayı öğretecek bana.
(Çıkar.)

KRAL JOHN

Asil ruhlu bir beyefendi gibi konuştun.
Peşinden git onun çünkü belki ihtiyacı olur
Benimle soylular arasında bir haberciye; o kişi sen ol.

HABERCİ

Bütün kalbimle majesteleri.
(Çıkar.)

KRAL JOHN

Annem ölmüş!
(Hubert tekrar girer.)

HUBERT

Lordum, diyorlar ki dün gece beş ay varmış gökte.
Dördü sabitmiş, beşinci de dönüyormuş
Diğerlerinin etrafında şaşılacak bir devinimle.

KRAL JOHN

Beş tane ay mı?

HUBERT

Sokaklardaki ihtiyarlarla kocakarılar
Tehlikeli bir şey olarak yorumluyorlar bunu.
Ağızlarından düşmüyor genç Arthur'un ölümü;
Başlarını sallıyorlar ve ondan söz ederken fısıldayarak konuşuyorlar;
Konuşan dinleyenin bileğini tutuyor,
Dinleyen ise kaşlarını çatarak,
Başını sallayarak, gözlerini devirerek
Korktuğunu gösteren hareketler yapıyor.
Bir demirci gördüm, demiri örsün üzerinde soğurken
Elinde çekici öyle duruyordu
Ve ağzı açık dinliyordu bir terzinin anlattıklarını.
Terzi de, elinde makası ve mezurası,
Ayağında aceleyle ters giydiği terlikleri,
Anlatıyordu binlerce Fransız askerinin
Kent önünde muharebe düzeni aldığını.
Bu sırada pasaklı, sıska bir zanaatkâr
Onun sözünü kesti ve anlatmaya başladı Arthur'un ölümünü.

KRAL JOHN

Bunları anlatarak niye içime korku salmaya çalışıyorsun?
Neden sürekli gündeme getiriyorsun genç Arthur'un ölümünü?
Sensin onu öldüren; ölmesini istemem için
Benim çok önemli bir nedenim vardı
Ama senin onu öldürmek için bir nedenin yoktu.

HUBERT

Hayır, vardı lordum! Siz teşvik etmediniz mi beni bunu yapmaya?

KRAL JOHN

Kralların başındaki lanettir
Etraflarında kaprislerini emir kabul edip can alan,

Üstlerinin göz kırpmasını kanun sayan,
Kapristen kaşlarını çatan kralın öfkesinden
Anlam çıkaran sefillerin olması.

HUBERT

İşte o şeyi yapmamı emreden yazınız ve mührünüz.

KRAL JOHN

Son hesaplaşma günü geldiğinde dünya ile Tanrı arasındaki,
İşte o zaman bu yazı ve mühür
Aleyhimizde şahitlik yapacaktır lanetlenmemiz için!
Ne kadar da sıklıkla kötü şeyler yaptırır insana
Kötü eylemleri yapacak vasıtayı görmek!
Etrafımda olmasaydı utanç verici bir eylemi
gerçekleştirmek için
Doğa tarafından işaretlenmiş, seçilmiş ve görevlendirilmiş
Senin gibi bir kişi, aklıma gelmezdi bu cinayet.
Ama görünce iğrenç suratını,
Anlayınca kanlı bir alçaklığa uygun,
Ve tehlikeli işlerde kullanılmaya müsait ve yatkın olduğunu,
Sana şöyle bir açmıştım Arthur'u öldürme işini.
Oysa sen, gözüne girmek için bir kralın,
Hiç vicdanın sızlamadan bir prensi yok ettin.

HUBERT

Lordum...

KRAL JOHN

Hayır anlamında sallasaydın başını ya da duraksasaydın
Niyetimi üstü kapalı anlatırken sana,
Ya da kuşku dolu bakışlarla baksaydın bana,
Derdimi açıkça anlatmamı ister gibi,
Derin bir utançla tutulurdu dilim, keserdim konuşmamı;
Senin korkuların bende de yol açabilirdi korkuya;
Ama sen anlam verdin imalarıma
Ve yine ima vasıtasıyla benim günahımı paylaştın.
Evet, duraksamadan izin verdin yüreğinin
rıza göstermesine

Sonra da acımasız elinin, ikimizin de ağzımıza
alamayacak kadar
Vahşice bulduğumuz o eylemi gerçekleştirmesine.
Yıkıl karşımdan, bir daha görmesin gözüm seni!
Soylularım beni terk etti, meydan okundu egemenliğime,
Kapılarıma dayandı yabancı güçler.
Hatta bu krallıkta, kan ve nefesin hapsolduğu
Bu etten kemikten yapılmış bedende,
Hüküm sürüyor düşmanlık ve iç savaş
Vicdanım ile yeğenimin ölümü arasında.

HUBERT

Siz diğer düşmanlarınıza karşı silahlanın;
Ruhunuzla sizi barıştıracağım.
Genç Arthur hayatta;
Bu elim henüz bakir, masum bir el,
Boyalı değil kırmızı kanla.
Bu yüreğe henüz girmedi korkunç cinayet düşüncesi;
Ama siz iftira attınız doğaya fiziğime bakarak;
Dış görünüşüm ne kadar çirkin olursa olsun
Yine de masum bir çocuğun kasabı olmayı
düşünmeyecek kadar
Güzel bir akıl barındırıyorum içimde.

KRAL JOHN

Arthur yaşıyor mu? Ah, hemen koş soylulara,
Kudurmuş öfkelerini söndür bu haberle[6]
Ve ehlileştir onları hükümdarlarına karşı!
Affet hiddetle söylediğim görünüşüne ilişkin sözlerimi;
Çünkü kör etmişti beni öfkem
Ve gördüğümü sandığım o korkunç kanlı gözler
Seni aslında olduğundan daha çirkin gösterdi bana.
Ah, cevap verme, hemen odama getir öfkeli lordları.
Rica ediyorum sana, daha hızlı koş!

(Çıkarlar.)

---

6 Ateşi söndürmek için ateşin üstüne su atılması gibi.

3. Sahne

(Şatonun önü.)

(Arthur surlarda görünür.)

ARTHUR

Sur çok yüksek ama yine de atlayacağım aşağı;
İyi yürekli toprak, acı bana, yakma canımı!
Kimse tanımıyor beni; tanıyan olsa bile,
Bu miço kıyafeti beni iyice tanınmaz yaptı.
Korkuyorum ama yine de atlayacağım.
Bir yerimi kırmadan inebilirsem aşağı
Bin yol bulurum kaçmak için.
Kalıp öleceğime, kaçarken ölmek daha iyi.

(Aşağı atlar ve bir an kımıldamadan yerde yatar.)

Ah! Amcamın ruhu varmış bu kayalarda;
Ruhumu sen al Tanrım, kemiklerim de İngiltere'de kalsın!

(Ölür.)

(Pembroke, Salisbury ve Bigot girer.)

SALISBURY

Lordlarım, onunla Saint Edmundsbury'de buluşacağım;
Söz konusu olan güvenliğimiz.
Bu tehlikeli dönemde yapılan bu iyi teklifi kabul etmeliyiz.

PEMBROKE

Kim getirdi kardinalin mektubunu?

SALISBURY

Kont Melun, soylu bir Fransız lordu;
Özel konuşmamızda Dauphin'in sevgisinin
Bu satırlarda belirtilenden daha fazla olduğunu söyledi.

BIGOT

Öyleyse onunla yarın sabah buluşalım.

SALISBURY

O zaman yola çıkalım çünkü onunla buluşmak için
İki uzun gün yolculuk yapmak gerekecek.

(Piç girer.)

PİÇ

Bugün bir kez daha karşı karşıya geldik hırçın lordlar!
Kral benimle haber yolladı, sizi derhal huzuruna çağırıyor.

SALISBURY

Kral uzaklaştırdı bizi yanından;
Lekesiz şerefimizi astar yapmayacağız
Onun kanlı pelerinine, ne de peşinden gideceğiz
Bastığı yerde kan izi bırakan ayaklarının.
Geri dön ve böyle söyle ona; her şeyi biliyoruz.

PİÇ

Ne düşünürseniz düşünün, bence ağzınızı bozmayın.

SALISBURY

Terbiyeyi düşünecek halde değiliz, bizi konuşturan ıstırabımız.

PİÇ

Ama hiç mantık yok ıstırabınızda;
Bu yüzden mantıklı olur terbiyenizi takınmanız.

PEMBROKE

Bayım, bayım, öfkenin ayrıcalığı vardır.

PİÇ

Çok doğru, keskin sirke küpüne zarar verir, başkasına değil.

SALISBURY

Zindan burası.
(Arthur'u görür.)
Burada yatan da kim?

PEMBROKE

Ah ölüm, gururlan bakalım bu saf, soylu güzelliği aldığın için!
Toprak bile bulamamış bu eylemi saklayacak bir delik.

SALISBURY

Kendi yaptığı şeyi lanetleyen cinayet
İntikam duygusu uyandırmak için üstünü örtmemiş.

BIGOT

Ya da bu güzel bedeni mahkûm edince bir mezara
Kıyamamış bu değerli varlığı toprağın altına koymaya.[7]

SALISBURY

Sir Richard, ne düşünüyorsunuz? İşte görüyorsunuz.
Hiç böyle bir şey okudunuz mu veya duydunuz mu?
Hiç aklınıza gelir miydi, düşünebilir
Veya inanabilir miydiniz gözünüzle gördüğünüz bu şeye?
Bu görünen şeyi başka türlü düşünmek mümkün mü?
Bu doruğu, tepesi, zirvesi, zirvesinin de zirvesi cinayetin.
Bu düşmanca bakışlı öfkenin, nefret dolu gazabın
Merhametli yüreklere gözyaşı dökmeleri için sunduğu
Kanlı bir utanç, acımasız bir vahşet, vicdansız bir darbe.

PEMBROKE

Geçmişin bütün cinayetlerini temize çıkardı bu cinayet;
Öylesine eşsiz, öylesine benzersiz ki,
Bir kutsallık, bir saflık kazandıracak henüz işlenmemiş günahlara;
Bu vahşi görüntünün yanında
Haince dökülen bütün kanlar bir şaka gibi duracak.

PİÇ

Bu menfur ve gaddarca işlenmiş bir cinayet;
Zalim bir elin hayasız bir eylemi,
Eğer bir el gerçekleştirmişse bu eylemi.

SALISBURY

Eğer bir el gerçekleştirmişse bu eylemi, öyle mi!
Neler olacağına dair bir fikrimiz vardı:
Bu alçaklık Hubert'in işi,
Kralın dolaplarının ve niyetinin sonucu.
Ruhuma yasaklıyorum ona itaat etmeyi,
Sona ermiş bu soylu hayatın,
Artık nefes almayan bu mükemmeliyetin önünde

---

7 Prensler toprağa gömülmez, mumyalanıp bir lahite veya tonoza konulurlardı.

Diz çökerek yemin ediyorum, kutsal bir yemin:
Asla tatmayacağım bu dünyanın zevklerini,
Asla zehirleyemeyecek hazlar beni,
Ne de tembellik ve aylaklık edeceğim
Şu elimi intikamla onurlandırana kadar.

PEMBROKE ve BIGOT

(Birlikte.)

Bütün ruhumuzla katılıyoruz sözlerine.

(Hubert girer.)

HUBERT

Lordlarım, ter içinde kaldım aceleyle sizleri ararken.
Arthur hayatta; kral sizleri çağırıyor.

SALISBURY

Ah, ne kadar hayasız, cinayeti bile yüzünü kızartmıyor.
Defol iğrenç alçak, git buradan!

HUBERT

Ben alçak değilim.

SALISBURY

Kanunu elime mi alayım?

(Kılıcını çeker.)

PİÇ

Bayım, kılıcınız kirlenmesin, kınına sokun.

SALISBURY

Bir katilin vücudu olacak kılıcımın kını.

HUBERT

Geri çekilin Lord Salisbury, geri çekilin diyorum;
Tanrı aşkına, eminim kılıcımın sizinki kadar
keskin olduğuna.
Lordum, kendinizi kaybetmenizi
Veya kılıçtaki ustalığımı sınamanızı istemem;
Yoksa öfkenize bakarak
Değerinizi, yüceliğinizi ve soyluluğunuzu unutabilirim.

BIGOT

Kes sesini pislik! Meydan mı okuyorsun bir soyluya?

HUBERT

Hayır; ama hiç çekinmeden
Masum canımı bir imparatora karşı bile savunurum.

SALISBURY

Sen bir katilsin.

HUBERT

Beni mecbur etmeyin katil olmaya;
Ben katil değilim. Kim söylüyorsa bunu,
Söylemiyor doğruyu; doğruyu söylemeyen de düşer yere.

PEMBROKE

Doğra şunu!

PİÇ

Sakin olun diyorum.

SALISBURY

Kenara çekil, yoksa canını yakarım Faulconbridge.

PİÇ

Sen git de şeytanın canını yak Salisbury,
Bana yan bakacak ya da kımıldayacak olursan,
Veya ateşli tabiatınla bana hakaret edersen
Öldürürüm seni. Hemen kılıcını kınına sok,
Yoksa seni ve elindeki o mangal şişini öyle bir benzetirim ki,
Cehennemden şeytan gelmiş sanırsın.

BIGOT

Ne yapmak istiyorsun şanlı Faulconbridge?
Bir alçağı ve katili savunmak mı?

HUBERT

Lord Bigot, ben o dedikleriniz değilim.

BIGOT

Öyleyse kim öldürdü bu prensi?

HUBERT

Daha bir saat önce sapasağlam bırakmıştım onu;
Onu saymıştım, onu sevmiştim,
Hayatım boyunca kaybettiği soylu canı için
gözyaşı dökeceğim.

SALISBURY

İnanmayın döktüğü yalancı gözyaşlarına
Çünkü alçaklarda da bulunur gözyaşı;
Bu konuda deneyimli olduğu için de,
Üzüntü ve masumiyet gözyaşları gibi gösterebiliyor onları.
Ruhları bu mezbahanın kokularından iğrenen herkes
benimle gelsin;
Çünkü boğuyor beni bu günahın kokusu.

BIGOT

Bury'ye gidelim, Dauphin orada!

PEMBROKE

Söyle krala, orada bulabilir bizi.

(Lordlar çıkar.)

PİÇ

Ne berbat bir yer şu dünya! Bu olaydan haberin var mıydı?
Hubert, eğer sen işlediysen bu cinayeti,
Sonsuz ve sınırsız merhametten yoksun olarak
lanetleneceksin.

HUBERT

Lütfen beni dinleyin efendim...

PİÇ

Ne! Asıl sen beni dinle;
Öyle kara ki üzerindeki lanet, hiçbir şey bunun kadar
kara olamaz;
Şeytandan bile daha lanetlisin.
Eğer bu çocuğu sen öldürdüysen,
Yoktur senden çirkin bir cehennem zebanisi.

HUBERT

Ruhum üzerine...

PİÇ

Göz bile yumduysan bu acımasız eyleme
Umutsuzluğa düşmekten başka bir şey kalmamış
demektir senin için.
O zaman da, yoksa eğer urganın,

Örümceğin rahminden çıkardığı ağın
En ince teli bile yeter seni boğmaya;
Yetecektir tek bir saz seni asacak darağacı olmaya,
Yok eğer boğmak istersen kendini,
Koyarsan bir kaşığa azıcık su,
Bir okyanus gibi olacaktır
Senin gibi bir alçağı boğmaya yetecek.
Şiddetle kuşkulanıyorum senden.

HUBERT
Eğer eylemde, rızada, hatta düşüncede bile
Suçluysam bu güzel toprağın içindeki soylu nefesi
çalmaktan,
Cehennem acıları bile bana işkence etmeye yetmesin!
Yanından ayrıldığımda hayattaydı.

PİÇ
Gidelim, al onu kucağına. Şaşkınım, sanıyorum
Bu dünyanın dikenleri ve tehlikeleri arasında
yolumu kaybediyorum.
Nasıl da kolayca kucaklayıp kaldırdın bütün İngiltere'yi.
Ülkenin hak ve düzeni
Onun soylu bedenindeki ruh gibi uçup gitti;
İngiltere'ye ise itişip kakışmak,
Sahipsiz egemenliği parçalamak kaldı.
Şimdi kemirmek için krallık kemiğini
Savaş köpeği öfkeli ensesini kabartıyor
Ve barışın yumuşak bakışlı gözlerine bakarak hırlıyor.
Şimdi uzaklardan gelen ordularla
Ülkedeki hoşnutsuz soylular aynı safta buluştular
Ve korkunç bir kargaşa,
Hasta düşmüş bir hayvanın başındaki leş kargası gibi,
Tacın el değiştirmesini takip edecek olan
Kaçınılmaz çürümeyi bekliyor.
Bu fırtınada sırtından paltosu,

Belinden kemeri uçmayan insan kendini şanslı saysın.
Götür o çocuğu buradan, sonra da hemen peşimden gel.
Ben krala gidiyorum, bin tane iş var yapılması gereken
Hem de Tanrı bu ülkeye kaşlarını çatmışken.

(Çıkarlar.)

V. Perde

1. Sahne

(İngiliz Sarayı.)

(Kral John, Pandulph ve refakatçiler girer.)

KRAL JOHN

Böylece teslim etmiş oluyorum tacımı ellerinize.

(Tacı verir.)

PANDULPH

Geri alın ellerimden

(Tacı geri verir.)

Papadan alıyormuş gibi
Hükümranlığınızın yüceliğini ve otoritesini.

KRAL JOHN

Şimdi yerine getirin verdiğiniz sözü; Fransızlarla buluşun
Ve papa hazretlerinden aldığınız yetkiyi kullanarak
Biz öfkelenmeden ilerlemelerini durdurun.
Şikâyetçi şehirlerimiz ayaklandı,
Halkımız otoriteye başkaldırdı,
Bağlılık ve sevgi yeminleri etti
Bizden olmayan kana, yabancı bir hükümdara.
Ancak siz düzeltebilirsiniz bu hastalığı.
Bu yüzden vakit geçirmeyin, çünkü durum o kadar vahim ki,
Derhal tedavi edilmesi gerekiyor
Yoksa şifası olmayan bir yıkım takip edecek bunu.

PANDULPH

Papaya karşı çıkmanız üzerine
Benim nefesim başlatmıştı bu fırtınayı;
Ama artık uysallaştığınıza göre,
Benim sözlerim dindirecek bu savaş fırtınasını,
Hava açacak şiddetli rüzgârların estiği ülkenizde.
Papanın hizmetinde olduğunuza dair yemininiz üzerine,
Bu Göğe Yükseliş Günü'nde,
Fransızlara silah bıraktırmaya gittiğimi sakın unutmayın.

(Çıkar.)

KRAL JOHN

Bugün Göğe Yükseliş Günü mü?
Kâhin söylememiş miydi, Göğe Yükseliş Günü'nde,
Öğleden önce tacımı vereceğimi? Öyle de yaptım;
Bunun zorla olacağını sanmıştım
Ama şükürler olsun ki, kendi isteğimle oldu.

(Piç girer.)

PİÇ

Kent teslim oldu; sadece Dover Kalesi direniyor hâlâ;
Londra Dauphin'i ve birliklerini iyi bir ev sahibi gibi karşıladı;
Soylularınız sizinle görüşmek istemiyor,
Hizmetlerini sunmaya gittiler düşmanınıza;
Ve çılgın bir şaşkınlık dolaşıyor
Az sayıdaki dostlarınız arasında.

KRAL JOHN

Lordlarım bana dönmeyi kabul etmediler mi
Genç Arthur'un hayatta olduğunu duyduklarında?

PİÇ

Onu içindeki hayat mücevheri
Lanetli bir el tarafından çalınmış
Boş bir kutu gibi sokağa atılmış cansız halde buldular.

KRAL JOHN

O alçak Hubert bana yaşadığını söylemişti.

PİÇ

Öyle demiş, çünkü öyle sanıyormuş.
Neden yüzünüz asıldı? Neden üzgünsünüz?
Görkemli düşünceleriniz gibi görkemli eylemlerde bulunun,
Dünya görmesin kralın gözlerine
Korku ve güvensizliğin egemen olduğunu!
Canlı olun zaman gibi, ateş olun ateşle,
Tehdit edin tehdit edeni,
Korku salın kibirli dehşetin yüreğine;
O zaman davranışlarında yüce insanları örnek alan sıradan gözler
Sizin örneğiniz karşısında yüceleşirler
Ve yılmaz bir kararlılık içine girerler.
Haydi, savaş meydanını süslemeye karar veren
Savaş tanrısı gibi parıldayın.
Cesaret ve güven sergileyin!
Ne yani, aslanı ininde kıstırıp
Onu orada korkutacaklar mı? Onu orada titretecekler mi?
İzin vermeyin böyle söylenmesine. Ava çıkın,
Düşmanı kapılarımızdan uzakta karşılayın,
Çok yakına gelmeden onunla savaşın!

KRAL JOHN

Papanın temsilcisi yanımdaydı,
Onunla çok iyi bir anlaşma yaptım;
Dauphin'in kumanda ettiği birlikleri
Dağıttıracağına dair bana söz verdi.

PİÇ

Ah, ne şerefsiz bir anlaşma bu!
Hem kendi topraklarımızda olacağız,
Hem de barış için girişimlerde bulunacağız, uzlaşacağız,
Memnun etmeye çalışacağız, ateşkes yapıp,
Aşağılık bir anlaşma imzalayacağız işgal kuvvetleriyle ha?
Daha tüyü bitmemiş, burnu havada, şımarık bir çocuk
Bize kendi topraklarımızda meydan okuyacak,

Kan dökecek bu savaşçı ülkede,
Sancaklarını rahatça dalgalandırarak bizimle dalga geçecek
Ve karşısında bir engel bulamayacak, öyle mi?
Majesteleri, sarılalım silaha!
Belki de kardinal istediğiniz barışı sağlayamaz;
Sağlasa bile, hiç olmazsa kendimizi savunmaya
Niyetimiz olduğunu gördüler densin.

KRAL JOHN

Bu konuyla sen ilgilen.

PİÇ

Öyleyse gidelim cesaretle!
Eminim başa çıkabiliriz bizden daha güçlü düşmanla.
(Çıkarlar.)

2. Sahne

(Dauphin'in St. Edmunsbury'deki karargâhı.)

*(Silah kuşanmış olarak Lewis, Salisbury,
Melun, Pembroke, Bigot ve askerler girer.)*

LEWIS

Lord Melun, şunun bir kopyası çıkarılsın
Ve saklansın unutmamamız için;
Aslını da bu lordlara geri verin;
İyi niyetle kalkıştığımız bu işin amacı yazıldığında,
Bu notları okuyan onlar ve bizler
Bu yemini neden ettiğimizi unutmayız
Ve imanımız sarsılmadan, sapasağlam kalır.

SALISBURY

Asla bizim tarafımızdan bozulmayacaktır.
Soylu Dauphin, gerçi yemin ettik,
Girişimlerinizi zorlama olmadan, gönüllü destekledik,
Ama inanın bana prens, hiç mutlu etmiyor beni
Böylesi acılı bir dönemde, iğrenç bir isyanla pansuman yapmak

Ve müzmin bir yarayı birçok başka yara açarak
tedaviye çalışmak.
Ah, acı veriyor ruhuma
Kadınları dul bırakacak kılıcımı kınından çekmek
zorunda kalmak!
Oysa Salisbury'ye ülkesini savunmak ve kurtarmak yakışır!
Ama öyle bir dönemde yaşıyoruz ki, doğruyu ayağa
kaldırmak için
Adaletsizliğin ve haksızlığın elini kullanmaktan başka
çaremiz yok.
Ah acılı dostlarım, bu adanın oğulları ve evlatları olan bizler
Demek böylesine acı bir dönemi görmek için doğmuşuz;
Peşinden gitmek için bir yabancının,
Çiğnemek için ülkemizin sevgi dolu bağrını
Ve düşmanın saflarında yer almak
–İçimden bir kenara çekilip ağlamak geliyor
Böyle davranmaya mecbur kaldığımız için–
Bu ülkede uzak bir diyarın soylularını onurlandırmak
Ve tanımadığımız sancakların ardından gitmek
zorunda kalmak
Ne kadar acıklı değil mi?
Bu ülkede mi? Ah halkım, keşke kalkıp gidebilsen
bu ülkeden!
Keşke Neptün'ün seni saran kolları
Unuttursa sana kendini, alıp götürse seni
–Kırarak kolunu kanadını– putperest bir ülkeye;
Bu iki Hıristiyan ordu da, birbirlerine yönelteceklerine
nefretlerini,
Birleştirseler güçlerini orada bir ittifak yaparak!

LEWIS

Bu sözlerinle çok soylu bir kişilik sergiledin;
Yüreğinde birbiriyle savaşan yüce arzular
Sarsıyor seni bir deprem gibi.
Ah, ne soylu bir savaş verdin

Mecburiyet ile isyana karşı isteksizliğin arasında!
İzin ver sileyim bir inci tanesi gibi
Yanağından süzülen şu onurlu gözyaşını.
Yüreğim bir leydinin
Sıradan gözyaşları karşısında bile erimişti;
Erkekçe dökülen bu damlalar,
Ruhtaki fırtınanın başlattığı bu sağanak
Gözlerimi öyle yaşartıyor ve beni öyle hayran bırakıyor ki,
Gökyüzünün yanan meteorlarla süslü kubbesini görsem
Bu kadar hayran kalmazdım.
Kaldır kafanı şanlı Salisbury,
Yüce bir yürekle derin bir iç çek ve uzaklaştır bu fırtınayı,
Bırak da, o gözyaşlarını dünyayı hiç öfkeli görmemiş,
Zenginlik ile sevgi, neşe ve eğlence dolu
Şölenler dışında karşılaşmamış bebek gözler döksün.
Haydi, haydi; çünkü Lewis gibi sen de sokacaksın elini
Refahın kesesinin dibine kadar;
Lordlarım, sizler de öyle yapacaksınız
Güçlerinizi benimkiyle birleştirdiğiniz için.

(Pandulph girer.)

İşte galiba bir melek ses verdi;
Bakın, kutsal temsilci geliyor aceleyle
Bize Tanrının emrini bildirmeye,
Eylemlerimizin haklılığını kutsal nefesiyle mühürlemeye.

PANDULPH

Merhaba, soylu Fransız prensi!
Devamında söyleyeceklerim şunlar:
Kral John barış imzaladı Roma'yla,
Kutsal kiliseye, yüce Roma piskoposluğuna
Ve ruhani dairesine karşı kaldırdığı başını eğdi.
Bu yüzden, topla artık tehditkâr sancaklarını,
Yatıştır vahşi savaşın azgın ruhunu
Ki insanların büyüttüğü bir aslan gibi
Kıvrılsın uysalca barışın ayaklarının dibine
Ve artık sadece görünüşte zararlı olsun.

LEWIS

Kutsal peder beni affedin, geri çekilmeyeceğim;
Dünyanın hiçbir egemen devleti tarafından
Maşa olarak kullanılamayacak,
Yönetimde ikincil veya yararlı bir hizmetkâr
Ve araç olamayacak kadar yüceyim.
İlk olarak sizin nefesiniz canlandırdı
Bu cezalandırılan krallık ile aramdaki sönmüş savaş küllerini
Ve bu ateşi besleyecek malzemeyi sağladı.
Artık ateş onu canlandıran zayıf rüzgâr tarafından
Söndürülemeyecek kadar büyük.
Bana siz öğretmiştiniz haklıyı nasıl tanıyacağımı,
Siz söylemiştiniz hakkım olduğunu bu topraklar üstünde,
Evet, siz sokmuştunuz bu girişimi aklıma.
Ve şimdi de gelmiş bana John'un
Roma ile barış imzaladığını mı söylüyorsunuz?
Bana ne bu barıştan?
Evliliğim sayesinde, genç Arthur'un ardından,
Hak kazandım bu topraklar üzerinde.
Ve şimdi yarısını fethetmişken geri mi çekilmeliyim
John Roma ile barıştı diye?
Ben Roma'nın kölesi miyim? Kaç kuruş harcadı Roma,
Kaç asker yolladı, ne kadar savaş malzemesi gönderdi
Bu savaşı desteklemek için?
Ben değil miyim bu masrafları yapan?
Benden ve iddiamı destekleyenlerden başka kim
Ter döküp sürdürdü bu savaşı?
Duymadım mı bu adada yaşayanların
Şehirlerini kuşattığımda "Vive le roi!" diye bağırdıklarını?
Bir taç için oynanan bu kolay oyunu kazanacak en iyi el
benimki değil mi?
Vermem mi gerekiyor kazanmak üzere olduğum seti?
Hayır, hayır, yemin ederim ki, kimse bunu benden isteyemez.

PANDULPH

Olayın sadece dış yüzüne bakıyorsunuz.

LEWIS

Dış yüzü veya iç yüzü, geri dönmeyeceğim
Zaferle sonuçlanana kadar girişimim;
Dönmeyeceğim bu yiğit birlikleri,
dünyanın her yerinden gelen
Bu ateşli yürekleri toplamadan önce
Bana vaat edilen şey gerçekleşmeden, zafer kazanmadan,
(Borular çalınır.)
Şanı çekip almadan tehlikenin ve ölümün dişlerinin arasından.
Kim çalıyor bu müzakere borusunu?
(Yanında refakatçilerle Piç girer.)

PİÇ

Savaş kuralları uyarınca konuşmak istiyorum:
Kutsal Milan lordu, beni kral gönderdi
Onun adına neler yaptığınızı öğrenmem için;
Verdiğiniz cevaba göre de, bana tanınan yetkiyle
konuşacağım.

PANDULPH

Dauphin inatla anlaşmaya karşı çıkıyor,
Ricalarıma rağmen uzlaşmaya yanaşmıyor;
Açıkça silah bırakmayacağını söylüyor.

PİÇ

Doğru söylemiş hiddet dolu genç adam.
Şimdi de dinleyin İngiltere kralını
Çünkü majesteleri konuşuyor benim şahsımda:
Savaşa hazır ve hazır olması da lazım...
Bu şaklabanlığa, bu soytarılığa,
Bu zırhlı baloya, bu saygısız cümbüşe,
Bu tüysüz terbiyesizliğe, bu çocuksu askerlere
Kral sadece gülümsüyor; çok iyi hazırlandı
Kırbaçlayarak göndermeye bu cüce savaşı,
Bu pigme ordusunu sınırlarının ötesine.
Onun eli ki, kendi ülkenizde bile sizi pataklamış,
Kapının arkasına gizlenmenize,

Saklanmak için derin kuyulara kova gibi dalmanıza,
Ahırlarınızdaki samanların altına sığınmanıza,
Rehine verilmiş mallar gibi sandıklarda, çekmecelerde
yatmanıza,
Domuzlarla koyun koyuna uyumanıza,
Selameti zindanlarda, hapishanelerde aramanıza,
Ulusunuzun simgesi horozun ötüşünü bile
Silahlı bir İngilizin sesi sanıp tir tir titremenize
neden olmuştur;
Şimdi burada mı alt edeceksiniz
Evlerinizde sizlere haddinizi bildiren bu muzaffer eli?
Hayır. Haberiniz olsun, silah kuşandı yiğit kral
Ve yükseklerdeki yuvasını, yaklaşan tehlikeden
Korumak için havalanan bir kartal gibi hazır bekliyor.
Size gelince aşağılık, nankör asiler, sizi kana susamış,
Sevgili ananız İngiltere'nin rahmini deşen Neron'lar;
Yüzünüz kızarsın utançtan, çünkü karılarınız,
soluk benizli kızlarınız
Amazonlar gibi peşinden koşuyorlar davulların,
Dikiş yüksüklerini atıp zırhlı eldivenler takmışlar,
Ellerinde iğne yerine mızraklar var,
Yumuşak kalpleri öfke ve acımasız duygularla dolu.

LEWIS

Bırak tehditleri ve git buradan barış içinde;
Kabul ediyoruz alt edersin bizi boş laf etmekte.
Haydi sana güle güle. Bizim zamanımız
Senin gibi bir kavgacıyla harcanmayacak kadar değerli.

PANDULPH

İzin verin de konuşayım.

PİÇ

Hayır, ben konuşacağım.

LEWIS

İkinizi de dinlemeyeceğiz.
Dövülsün davullar ve anlatsın savaşın dili
Haklı davamızı ve burada olma nedenimizi.

PİÇ

Çığlıklar atacak davullarınız dövüldüklerinde;
Siz de öyle yapacaksınız pataklandığınızda;
Hele bir yankılansın davullarının sesi,
Göreceksin seninki kadar gürültücü, başka davulların sesi
Karşılık verecek, yeri göğü inletecek.
Bir davul daha çalınsın, seninki kadar gürültülü
bir başka davul
Sağır edecek kulaklarını gökyüzünün,
Taklit edecek uğultusunu gök gürültüsünün;
Çünkü, bu kaypak elçiye güvenmeyen,
Onu ihtiyaçtan çok laf olsun diye kullanan
Savaşçı John yakınlarda, alnını da bugünkü görevi
Binlerce Fransızı afiyetle yemek olan ölümün iskeleti
süslüyor.

LEWIS

Çalın davullarımızı da görelim şu tehlikeyi.

PİÇ

Hiç kuşkun olmasın Dauphin, göreceksin.
(Çıkarlar.)

3. Sahne

(Savaş meydanı.)

(Borular çalınır. Kral John ve Hubert girer.)

KRAL JOHN

Savaş nasıl gidiyor? Söyle bana Hubert.

HUBERT

Korkarım iyi değil. Siz nasılsınız majesteleri?

KRAL JOHN

Bir türlü düşmeyen ateşim
Beni perişan etti; ah, kalbim ağrıyor!
(Bir haberci girer.)

HABERCİ

Lordum, yiğit akrabanız Faulconbridge
Savaş meydanını terk etmenizi
Ve gittiğiniz yeri benimle ona bildirmenizi istiyor.

KRAL JOHN

Söyle ona, Swinstead'deki manastıra gidiyorum.

HABERCİ

Gönlünüz rahat olsun;
Çünkü Dauphin'in beklediği desteği getiren gemi
Üç gece önce Goodwin sığlığında battı.
Richard bu haberi biraz önce aldı;
Fransızlar isteksizce savaşıyorlar, çekilmeye başladılar.

KRAL JOHN

Çok kötüyüm! Bu korkunç ateş yakıyor beni,
İzin vermiyor bu güzel haberi sevinçle karşılamama.
Swinstead'e doğru yola çıkıyoruz; tahtırevanımı getirin,
Kendimi çok halsiz hissediyorum, bayılacağım.

(Çıkarlar.)

4. Sahne

(Savaş meydanında bir başka yer.)

(Salisbury, Pembroke ve Bigot girer.)

SALISBURY

Kralın bu kadar dostu olduğunu bilmiyordum.

PEMBROKE

Haydi, kalkın ayağa, yüreklendirelim Fransızları;
Eğer onlar mahvolursa, biz de mahvoluruz.

SALISBURY

O gayrimeşru şeytan Faulconbridge
Her şeye rağmen tek başına götürüyor savaşı.

PEMBROKE

Kral John'un çok hasta olduğu
Ve savaş meydanından çekildiği söyleniyor.

(Melun girer, yaralıdır.)

MELUN

Beni İngiliz asilerinin yanına götürün.

SALISBURY

Eski mutlu günlerimizde bize daha başka adla
hitap ederlerdi.

PEMBROKE

Bu Kont Melun.

SALISBURY

Ölümcül bir yara almış.

MELUN

Kaçın soylu İngilizler, oyuna geldiniz;
Geri dönün çıktığınız bu isyan yolundan
Ve tekrar kucak açın sırt çevirdiğiniz ülke sevginize.
Gidip bulun Kral John'u, kapanın ayaklarına;
Çünkü eğer Fransızlar muzaffer çıkarlarsa bugünden,
Lewis kellelerinizi uçurarak ödemeye niyetli
Girdiğiniz bunca sıkıntının karşılığını;
Ben yanındayken, başka bir sürü insan daha varken,
Sizlerle sonsuza değin dost kalacağımıza
Ant içtiğimiz Saint Edmundsbury Kilisesi mihrabında
böyle yemin etti.

SALISBURY

Bu mümkün olabilir mi? Bu doğru olabilir mi?

MELUN

Gözümün önünde durmuyor mu iğrenç suratlı ölüm,
Kalmadı mı azıcık ömrüm,
Akıp gitmiyor mu ateşin önünde eriyerek
Şekli bozulan bir balmumu heykel gibi?[1]
Neden şimdi sizi aldatayım, aldatarak sağlayacağım
Tüm çıkarları kaybetmek üzereyken?
Burada öleceğim kaçınılmazsa, neden yalan söyleyeyim

---

1 **Balmumu heykel.** Büyü yapan cadılar kötülük edecekleri kişinin balmumundan yapılmış heykellerini ateşin önünde eritirlermiş.

Doğruyu söyleyerek cennette yaşamam mümkünken?
Tekrar söylüyorum: Lewis yemin etti, savaşı kazanırsa,
Sizlere göstermemeye bir daha şafağın söktüğünü doğuda.
Hem de bu gece; karalığın kara ve bulaşıcı nefesi
Yaşlı, zayıf, günden bitkin düşmüş güneşin
Yanan miğferini kapladığında;
Evet, son nefesinizi vereceksiniz bu hastalıklı gecede,
Eğer Lewis kazanırsa savaşı yardımınızla,
İhanete uğrayarak hayatlarınızla ödeyeceksiniz
ihanetinizin cezasını.
Saygılarımı götürün kralınızın yanındaki Hubert'a;
Ona duyduğum sevgi ve saygının yanı sıra,
Büyükbabamın da bir İngiliz olması
Vicdanımı uyandırıp bu itirafta bulunmamı sağladı.
Bu yüzden, rica ediyorum götürün beni buradan,
Savaş alanının gürültüsünden ve kargaşasından,
Kalan vaktimi huzur içinde düşünerek geçirebileceğim,
Ruhumla bedenimin tefekkürle ve iman dolu düşüncelerle
Birbirinden ayrılabileceği bir yere.

SALISBURY

Sana inanıyoruz; cehennemlik olayım
Eğer bu harika fırsat çok hoşuma gitmediyse;
Bu sayede döneceğiz lanetli isyanımızdan
Ve taşkınlığı azalmış, durulmuş bir sel gibi
Terk edeceğiz aşağılık ve çarpık mecramızı,
Diz çökeceğiz kibirle tepeden baktığımız bendimizin önünde
Ve uysal bir itaatle akacağız okyanusumuza,
yüce kralımız John'a.
Buradan gitmene yardımcı olacağım
Çünkü açıkça görülüyor gözlerinde ölümün zalim ıstırabı.
Dostlarım, gidelim! Akalım yeni mecramızda;
Ne güzel bir yenilik bu, eski düzeni kurmayı amaçlıyor!

(Melun'la birlikte çıkarlar.)

5. Sahne

(Fransız karargâhı.)

(Lewis ve adamları girer.)

LEWIS

İngilizler savaş alanında yorgun düşüp geri çekilmeye başladıklarında
Sandım ki güneş hiç batmak istemiyor,
Gökte asılı kalıp batının yüzünü kızartmayı amaçlıyor.
Ah, muzaffer çıktık kanlı muharebeden,
Gerekmediği halde toplarımızı son bir kez ateşleyerek iyi geceler dedik
Ve paramparça olmuş sancaklarımızı toplayıp,
Bir engelle karşılaşmadan savaş meydanını muzaffer bir şekilde terk ettik!

(Bir haberci girer.)

HABERCİ

Prens Dauphin nerede?

LEWIS

Buradayım, ne haberler getirdin?

HABERCİ

Kont Melun öldürüldü;
İngiliz lordlarını sizi terk etmeye ikna etti.
Ayrıca uzun zamandır beklediğiniz destek Goodwin sığlığında battı.

LEWIS

Ne kötü haberler bunlar! Lanet olsun sana!
Hiç beklemiyordum böyle bir haberle bu kadar üzülmeyi bu akşam.
Hani gece yorgun orduların arasına girmeden
Bir iki saat önce Kral John savaş meydanından kaçmıştı?

HABERCİ

Lordum, kim söylemişse doğru söylemiş.

LEWIS

İyi nöbet tutun, gözünüzü dört açın bu gece;
Gün doğmadan önce, yarının getirdikleriyle hesaplaşmak
için kalkacağım.

(Çıkarlar.)

6. Sahne

(Swinstead Manastırı yakınlarında açık arazi.)

(Piç ve Hubert ayrı yönlerden girer.)

HUBERT

Kim var orada? Konuş! Çabuk konuş, ateş ederim yoksa.

PİÇ

Bir dost. Sen kimsin?

HUBERT

Bir İngiltere yanlısı. Nereye gidiyorsun?

PİÇ

Sana ne!

HUBERT

(Duraklar.)

Ne yani, bana soru sorarsın da, ben sana soramaz mıyım?

PİÇ

Sanırım sen Hubert'sın.

HUBERT

Doğru tahmin ettin. O zaman ben de riske girip,
Dilimizi bu kadar iyi konuşan birinin dost olduğuna
inanacağım.
Kimsin sen?

PİÇ

Kim olmamı istersen oyum; arzu edersen
Plantagenet'ların bir kolundan geldiğimi düşünüp
Dostun sayabilirsin beni.

HUBERT

Unutkan hafızam! Karanlık geceyle bir olup utandırdın beni;
Yiğit asker, konuşmandan seni tanıyamadığım için affet.

PİÇ

Boş ver; iltifata gerek yok. Ne haberler var?

HUBERT

Gecenin kör karanlığında sizi aramaya çıkmıştım.

PİÇ

Çabuk söyle, ne haberler var?

HUBERT

Ah saygıdeğer efendim, tam da geceye uygun getirdiğim haberler;
Karanlık, ürkütücü, rahatsız edici ve dehşetengiz.

PİÇ

Haberlerin en kötüsünü söyle bana;
Kadın değilim, bayılmam duyunca.

HUBERT

Korkarım kral zehirlendi bir keşiş tarafından;[2]
Yanından ayrıldığımda konuşamıyordu;
Hemen yola çıktım bu felaketi size bildireyim de
Acil duruma hazırlıklı olabilin diye.

PİÇ

Nasıl zehirlenmiş? Kimdi çeşnicibaşı?

HUBERT

Bir keşiş, –bu yola baş koymuş bir hain–
Aniden patladı onun da bağırsakları;
Ama kral konuşabiliyor hâlâ, belki de iyileşebilir.

PİÇ

Majestelerine bakması için kimi bıraktın?

HUBERT

Bilmiyor musunuz? Bütün lordlar geri döndü,

---

2 **Korkarım.** Tarihçi Holinshed, John'un ateş nöbeti veya zehirlenme yüzünden öldüğünü söyler. "Korkarım" Shakespeare'in emin olmadığını göstermektedir.

Beraberlerinde de Prens Henry'yi getirdiler;
Onun ricası üzerine kral affetti hepsini,
Hepsi majestelerinin yanında şimdi.

PİÇ

Yüce Tanrım durdur öfkeni,
İzin verme boyumuzu aşan işlere kalkışmamıza!
Hubert, bu gece birliklerimin yarısı bu kumsalı geçerken yok oldu,
Lincoln kumsalında ilerleyen askerlerimi dalgalar yuttu;
At üstünde olduğum için ben kıl payı kurtuldum.
Gidelim; götür beni krala;
Korkarım ölecek ben varamadan yanına.
(Çıkarlar.)

7. Sahne

(Swinstead Manastırı'nın meyve bahçesi.)

(Prens Henry, Salisbury ve Bigot girer.)

PRENS HENRY

Artık çok geç; zehir bütün kanına yayılmış.
Yaptığı saçma konuşmalara bakılırsa
Kimi insanların ruhun narin barınağı olduğuna inandığı o berrak zihni,[3]
Yaşamının sonuna geldiğini gösteriyor.
(Pembroke girer.)

PEMBROKE

Majesteleri hâlâ konuşabiliyor.
Açık havaya çıkarılırsa,
Kendisini mahveden o berbat zehrin
Yakıcı özelliğinin etkisinin kalmayacağına inanıyor.

---

3 Kimi insanların. Ruhun bedendeki yeri konusunda anlaşmazlık vardı. Ancak beyin "akıllı ruh"un bulunduğu yer olarak kabul ediliyordu.

PRENS HENRY

Onu buraya, meyve bahçesine getirin.
Hezeyanları hâlâ sürüyor mu?

(Bigot çıkar.)

PEMBROKE

Yanından ayrıldığınız zamankinden
Daha sakin; hatta şarkı bile söyledi.

PRENS HENRY

Ah, ateş yüzünden saçmalıyor!
Hiç dinmeyen aşırı ıstırap bir süre sonra hissedilmemeye başlanır.
Ölüm önce dıştan kemiriyor insanı,
Sonra görünmez hale geliyor.
Artık beyne yöneltmiştir kuşatmasını;
Bir sürü tuhaf hayalle delip yaralar beyni;
Ama bu son kaleye yaptıkları saldırıda hayaller de yok olur.
Tuhaf şey ölümün şarkı söyletmesi.
Kendi ölümüne hüzünlü bir ilahi okuyan,
Ruhunu ve bedenini ebedi istirahatgâhına uğurlayan
Bu narin boyunlu bitkin kuğunun yavrusuyum ben.

SALISBURY

İçiniz rahat etsin prens hazretleri;
Onun böylesine karışık ve bozuk bıraktığı şeye
Bir düzen vermek için doğdunuz siz.

(Hizmetkârlar ve Bigot girer;
Kral John'u bir tahtta taşımaktadırlar.)

KRAL JOHN

Kavuşunca ruhum geniş bir alana,
Artık çıkmak istemiyor ne pencereden ne de kapıdan.
Öyle bir yaz sıcağı var ki göğsümde,
Bağırsaklarım kavrulup kül oldu.
Parşömene kalemle çizilmiş bir şekle döndüm,
Buruşup büzüşüyorum bu ateş karşısında.

PRENS HENRY

Majesteleri nasıllar?

KRAL JOHN

Zehirlendim, kötüyüm; ölüyorum, terk edildim,
bir kenara atıldım.
Hiçbiriniz sağlayamıyorsunuz kışın gelip
Buz gibi parmaklarını karnıma dokundurmasını;
Çevirmiyorsunuz ülkemin ırmaklarının yönünü
Yanan bağrıma doğru; istemiyorsunuz kuzey rüzgârından
Kavrulan dudaklarıma öpücükler kondurup
Serinliğiyle rahatlatmasını beni. Çok şey istemiyorum sizden;
Biraz rahatlamak istiyorum soğuyarak;
Ama o kadar cimri, o kadar nankörsünüz ki,
Esirgiyorsunuz bunu benden.

PRENS HENRY

Ah, keşke gözyaşımın sizi rahatlatacak gücü olsaydı!

KRAL JOHN

Gözyaşın tuzludur, yakar. Bir cehennem var içimde;
Zehir de, bir iblis gibi ertelenemez hükmü giymiş kanımı
Kasıp kavurmak için içime girmiş.

(Piç girer.)

PİÇ

Majesteleri,
Son sürat buraya gelip sizi göreyim diye yanıp tutuştum.

KRAL JOHN

Ah kuzen, sen kapatmaya geldin gözlerimi;
Yüreğimin palangası yandı kavruldu,
Hayat yelkenimin bütün halatları gitti,
Tek bir ip kaldı, incecik bir ip.
Artık kalbimi sadece o zavallı ip tutuyor,
Getirdiğin haberleri vermeni bekliyor;
Sonra da, bu gördüğün şey toprağa,
Yok olmuş bir kralın suretine dönüşecek.

PİÇ

Dauphin buraya gelmeye hazırlanıyor;
Ancak Tanrı bilir ona nasıl karşılık verebileceğimizi;

Çünkü gece vakti bir fırsatını bulmuş çekilirken,
Hiç ummadığımız bir anda yükselen sular
Birliklerimin büyük bir bölümünü kumsalda yok etti.
(Kral ölür.)

SALISBURY

Bu öldürücü haberleri bir ölünün kulağına söylemektesiniz.
Majesteleri! Lordum! Biraz önce kraldı, şimdi ise hiçbir şey.

PRENS HENRY

Ben de böyle yaşayıp, böyle öleceğim.
Hangi garanti, hangi umut, hangi destek beklenir bu dünyadan
Şimdi toprak oluyorsa biraz önce kral olan?

PİÇ

Demek öylece gittin ha? Ben sadece sana olan görevimi,
Yerine getirmek, intikamını almak için arkada kaldım;
Ondan sonra ruhum sana cennette hizmet edecek,
Tıpkı bu dünyada daima hizmetkârın olduğu gibi.
Ey, artık doğru yörüngeye girmiş soylular,
Nerede birlikleriniz? Doğru yolu bulan sadakatinizi kanıtlayın
Ve morali bozuk ülkemizin zayıf kapısından
Felaketi ve ebedi utancı uzaklaştırmak için hemen geri dönün benimle.
Derhal bulalım onları, yoksa onlar bulacak bizi;
Dauphin hışımla geliyor peşimizden.

SALISBURY

Anlaşılan bizim bildiklerimizi bilmiyorsunuz:
Kardinal Pandulph içeride dinleniyor;
Yarım saat oldu Dauphin'in yanından geleli.
Beraberinde de onur ve haysiyetle kabul edebileceğimiz
Bir barış teklifini ve derhal bu savaşa son vereceği haberini getirdi.

PİÇ

O ancak ne güçlü bir savunmamız
Olduğunu görürse savaşa son verir.

SALISBURY

Hayır. Zaten fiilen son vermiş sayılır,
Çünkü arabalarla taşıttı sahile savaş malzemesini
Ve kardinale bırakmış anlaşma koşullarının belirlenmesini.
Eğer uygun bulursanız, siz, ben ve diğer lordlar
Bu sorunu uygun bir şekilde çözümlemek için
Bu öğleden sonra görüşebiliriz onunla.

PİÇ

Öyle olsun; siz de soylu prensim,
Diğer lordlarla birlikte
Babanızın cenaze törenine katılın.

PRENS HENRY

Worcester'da toprağa verilecek,
Çünkü öyle istemişti kendisi.

PİÇ

Öyleyse oraya gidecek cenazesi;
Dilerim krallık tacını ve kaftanını
Siz daha sorunsuz taşırsınız![4]
Bütün itaatkârlığımla önünüzde diz çöküyor,
Size sadık hizmetlerimi sunuyor,
Sonsuza dek bendeniz olacağımı bildiriyorum.

SALISBURY

Biz de aynı şekilde size sonsuza değin
Lekelenmeyecek sevgimizi sunuyoruz.

PRENS HENRY

Ben de sizlere teşekkür etmek istiyorum
Ama şükranlarımı gözyaşlarımdan başka neyle
göstereceğimi bilmiyorum.

PİÇ

Zamanın gerektirdiği kadar yas tutalım,
Çünkü yeterince acı çektik bugüne kadar;
İngiltere mağrur bir fatihin ayaklarının dibinde

4 Daha sorunsuz. Taç giymiş bir kralın vârisi olduğu için Henry'nin taht üzerindeki hakkı babası John'unkinden çok daha sağlamdı.

Asla diz çökmedi ve asla çökmeyecek;
Yeter ki önce kendi yaralamasın kendisini.
Artık döndüklerine göre yuvaya ülkenin lordları,
Dünyanın üç köşesi silaha sarılsa da[5]
Hepsini perişan ederiz biz!
Hiçbir şey zarar veremez bize
Yeter ki ihanet etmesin kendisine İngiltere!

(Çıkarlar.)

---

5 Üç köşesi. İngiltere dünyanın dördüncü köşesi olarak kabul ediliyor.

Tarihsel Kişilere İlişkin Birkaç Not

Plantagenet soyundan gelen İngiltere kralı II. Henry (1133-1189) aynı zamanda Anjou kontu, Maine kontu, Normandy dükü, Aquitaine dükü, Gascony dükü, Nantes kontu, İrlanda lordu idi ve zaman zaman Galler, İskoçya ve Batı Fransa'nın bazı bölgelerini kontrolü altına almıştı.

Elinor (1122-1204), Fransa kralı VII. Louis'le boşandıktan sonra, 1151 yılında İngiltere kralı II. Henry ile evlendi. Orta Çağ'da Batı Avrupa'nın en zengin ve güçlü kadınıydı (Aquitaine düşesi, Poitiers kontesi), 1137-1152 yılları arasında Fransa kraliçesi, 1154-1189 yılları arasında da İngiltere kraliçesi oldu.

Elinor ile II. Henry'nin evliliğinden, sırasıyla William, Henry, Matilda, Richard, Geffrey, Elinor, Joanna ve John isimli beşi erkek üçü kız, sekiz çocukları oldu. En büyük erkek evlat olan William bebekken öldü. Elinor ile II. Henry eş olarak gitgide birbirlerine yabancılaştılar. Bunun nedenlerinden biri de Elinor'un çok ihtiraslı bir kadın olmasıydı. Elinor o kadar ihtiraslıydı ki, oğlu Henry'nin babasına isyan etmesini destekledi ve bu yüzden 1173-1189 tarihleri arasında II. Henry tarafından hapse atıldı.

II. Henry 1189 yılında ölünce yerine oğlu Aslan Yürekli Richard (1157-1199) geçti ve derhal annesini serbest bıraktı. Richard 3. Haçlı Seferi'ne çıktığında Elinor İngiltere'de kral naibesi olarak görev yaptı. Aslan Yürekli Richard 1191 yılın-

da, kardeşi John'u (1167-1216) değil de yeğeni Arthur'u tahtın vârisi olarak ilan etti. Aslan Yürekli Richard 1199 yılında ölüm döşeğinde yeğeninin henüz 12 yaşında olduğu ve ülkeyi idare edemeyeceği düşüncesiyle vasiyetini değiştirerek kardeşi John'u vârisi yaptı. Ağabeyinin ölümünün hemen ardından John İngiltere tacını giydi. Ancak Fransız soyluları bundan memnun kalmadılar; onlar Fransa Kralı II. Philip'in vasalı olduğunu ilan eden Arthur'u tercih etmekteydiler. Kral Philip, Arthur'un Anjou, Maine ve Poitou bölgelerinin sahibi olduğunu kabul ediyordu, ancak 1200 yılında imzalanan Le Goulet Antlaşması'yla John'un Richard'ın vârisi ve İngiltere kralı olduğunu kabul etmişti ve dolayısıyla Arthur'un İngiltere tahtı üzerindeki hak iddialarını desteklemesi resmen olanaksızdı.

HASAN ALİ YÜCEL KLASİKLER DİZİSİ

William Shakespeare (1564-1616): Oyunları ve şiirlerinde insanlık durumlarını dile getiriş gücüyle yaklaşık 400 yıldır bütün dünya okur ve seyircilerini etkilemeyi sürdüren efsanevi yazar, tarih oyunlarında özellikle Holinshed'in 1577'de yayımlanan Chronicles *adlı eserinden yararlanır. Shakespeare,* Kral John'un Yaşamı ve Ölümü*'nde İngiliz kralı "Yurtsuz John"un hüküm sürdüğü 1199-1216 yılları arasında meydana gelen önemli olayları ele alır. Bu olaylar, İngiltere'nin Fransa'daki toprakları konusunda İngiltere ile Fransa arasındaki anlaşmazlık, Kral John ile Roma Kilisesi arasındaki anlaşmazlık ve kral ile soylular arasında patlak veren ve Manga Carta'nın imzalanmasıyla sonuçlanan anlaşmazlıktır. Ancak Shakespeare her zamanki gibi kişilere de ilgi gösterir ve Kral John'un yanı sıra, Arthur ile annesi Constance'ın trajedilerini, yaşadıkları çaresizlikleri çok çarpıcı bir biçimde aktarır.*

CXLV

WILLIAM SHAKESPEARE

W. SHAKESPEARE - BÜTÜN ESERLERİ : 16

KRAL JOHN'UN YAŞAMI VE ÖLÜMÜ

Hamit Çalışkan (1953): Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nden İngiliz Dili ve Edebiyatı doktoru unvanını aldıktan sonra akademik çalışmalarını 2008 yılına kadar Bilkent Üniversitesi'nde sürdürdü. İngiliz edebiyatı üzerine çeşitli araştırma ve incelemeleri vardır. İngiliz edebiyatının önemli isimlerinden Marlowe, Webster, Shakespeare ve Stoppard'dan yaptığı yirminin üzerindeki oyun çevirisinin yanı sıra, tarih ve siyaset felsefesi konusunda da çevirileri bulunmaktadır. II Richard *(William Shakespeare) ve* Ak Şeytan *(John Webster) çevirileri ile Kazım Taşkent Klasik Yapıtlar Dizisi Çeviri Ödülü'nü iki kez kazanmıştır.*

9 786053 600831

KDV dahil fiyatı
9 TL

